ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 1,061 Կ. ՊՈԼԻՍ, ԱՒԱԳ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 1900, ԱՊՐԻԼ 5—18 18 ԶԻԼ ՀԻՃՃԷ 1317 5 ՆԻՍԱՆ 1316 Դ· ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 1,061

"بوزانتیون"
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته. صاحب امتیاز ومدیر مسئول
بوزانت كچیان
مطبعه و اداره خانه‌سی بابعالی جاده‌سنده ۲۳-۲۵ نومرولو
دائرهٔ مخصوصه ده در

20 ՓԱՐԱ

Բիւզանդիոն

20 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, No. 23 _ 25.
CONSTANTINOPLE

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ

ՎԵՐԵԼՔ Ի ՔԱՐԱ—ԹԷՓԷ [*]

Ճիշտ այս օրն էր, անցեալ տարի, յիշատակներ հաճոյալի եւ սարսռեցուցիչ կ'արթննան, երբ կ'դիտեմ հեռուն երկարող սեւ ամպերուն տակ կորսըւող բլուրները, բարձրութիւնները ու գլուխները, մտքովս կ'տեղափոխուիմ այն խոշոր լերան ստորոտն որ իր վիթխարի հասակովը կ'ճնշէր մեզ, իր ամենի գագաթովը, որ գրեթէ միշտ կը կենակցէր ամպերուն հետ, կ'ազդէր խորհրդաւոր անծանօթ առարկային թաքուն հրապոյրը, Քարա—Թէփէն, ուր այսօր փորձուեցանք մագլցիլ։ Այդ վերելքի ազդեցութիւնն այնքան ուժեղ էր, այնքան անսովոր դէպքերով խառնուած՝ որ կարծեմ կովկասեան աշխարհի թափառումներուս յիշատակներէն էն զօրեղն և անմոռանալին պիտի մնայ։ Քարա—Թէփէն՝ Տաւրոսի լերանց շղթային գլխաւոր մէկ օղակն է, ոչ թէ սակայն ամէնէն բարձրը, բայց սակայն նորէն պատկառելի՝ իր 2,500 ոտք գետնէն վեր բարձրութեամբ, գլխէդ վեր ցից, ժայռերու կոյտերով և ծառերու կտորտուքներով, կանաչներու չաղապատումով չինուած քարակոյտ մը։ Այս լեռնաշարը նշանաւոր է իր անտառներովը, մանաւանդ գագաթին միւս կողմը վանքի մը փլատակներովը, որ երբեմն հաչակաւոր սուրբի մը մենավայրն եղած և յետոյ Պարսից աւազակութեանց զոհ գացած է հին ատեններ։ Պիտի երթայինք տեսնելու այդ վանքին մնացորդ աւերակը, սարանչաւիթը պիտի քննէինք. եւ ջուրի մը աղբիւրը պիտի ջանայինք գտնել որ քաղաքին մէջէն անցնելով մինչեւ Կուր գետը կ'երթայ խառնուիլ։ Այդ լերան կողերէն վեր ելնելու գաղափարն արդէն քանիցս չարչարած էր մեզ և ուրիշները՝ երեկոյեան, շատ անգամ, երբ քիւալին պարտէզին ծառերուն տակ կ'շրջագայէինք, մեր խօսակցութիւնը կ'դառնար այդ վերելքին շուրջը. կ'հաշուէինք, կ'քննէինք դժուարութիւնները, աչքերնիս սակայն միշտ յառած էր սարը, որ մայրամուտքին՝ կ'նկարուէր թանձր լուրթին վրայ, արեւին բոսոր, կանաչ չերտերովը։ Ան մեզ կ'հրապուրէր և մեք իրմով գրաւուած էինք։ Կ'պատմէին շատ զրոյցներ, կը յիշէին սարին զոհերը, գայլի, արջի ներկայութիւնն և զանազան ուրիշ վախցնող պատմութիւններ. բայց կովկասի երիտասարդներուն մէջ կային յանդուգն խիզախներ, որք այդ կարգի զրոյցներէ վհատող չէին. ընդհակառակն, ա՛լ աւելի ոյժ կ'առնէին և վերջապէս Օգոստ. 4ի առաւօտուն որոշուեցաւ վերելքը կատարել։ Ես, գոնէ կեանքիս մէջ բարձր լեռ մը ելած ըլլալու փափաքէն եւ քիչ մ'ալ հետաքրքրութենէ մղուած, յայտնեցի ընկերներուս անոնց հետ միանալու տենչանքս։

Հինգ հոգի էինք. կ'արժէ քանի մը խօսք մեր ընկերներուն վրայ. խմբին առաջնորդն էր Երեւանցի երիտասարդ մը, Աղապալեան, հանքային երկրաչափ, որ շատ լեռներ մագլցած, Ալպեանց սարերը մօտէն կոխոտած, ամէնէն փորձառու եւ ձեռնհաս էր մեզ առաջնորդելու. աչխոյժ երիտասարդ մը, մեր տաճկահայ բարբառին սիրահար, զոր լսելու և սովրելու առիթ ունեցեր է Բարիզ ուսանողութեան տարիներուն մէջ. հաղուագիւտ նմոյշ մը կովկասահայոց ընդհանրապէս նեղ և նախապաշարեալ մտքերուն վրայ. ինծ համար հաճոյք մ'էր ունկնդրել յաճախ իր լոյս հայեացքներուն, որ կ'ըմբռնէր մեր և իրենց տարբերութեան պատճառներն և բառ չունէր որակելու երկու համախօս տարրերու բաժանման պատճառ եղող կովկասահայ մամուլը։ Բայց անցնինք ասոնց վրայէն և ներկայացնեմ երկրորդ ընկերս, Միրզաեան, բժշկական ուսանող Մոսկուայի համալսարանին մէջ. երրորդ օրիորդ մ'էր Լէժպերկի ուսումնարանին մէջ մանկավարժական ճիւղին հետեւող, Տփղիսաբնակ Օր. Խանդամիրեան Մաշա [Մարիամ], երկար հասակով, նիհար, գունատ, սիրուն սեւ աչքերով և յօնքերով, պարզ հագուստով, առնական գնացքով որ կնոջ հրապոյրէն ոչինչ կամ շատ քիչ բան կ'յիշեցնէ, իսկ ձայնն հաստ և անախորժ և եթէ այդ երկար դէմքին լոյս տուող երկու սեւ աչքերն և գանգուր մազերը չըլլային, չգիտեմ որ զայն ինչո՞վ պիտի զանազանէինք այրէ մը։ Երբեք չզարմացայ որ օրիորդ մը կ'ընկերանար մեզ, մանաւանդ Օր. Մաշան, զոր օրեր առաջ ճանչցած և անոր ազատ գաղափարներուն և չափէն աւելի անկախ միտքին որոճումներուն ականջ դրած էի։ Սակայն այդ դժուար վերելքը կատարելն օրիորդի մը ուժերէն վեր կարելի է համարէինք, բայց մեր առաջնորդը կրկնեց օրիորդին փափաքը, որով ծառայ մ'ալ հետերնիս առած և պէտք եղած ուտեստով և մթերքով պարենաւորուած երեքշաբթի առաւօտ մը արշալոյսին հետ գտնուեցանք միասին, երկու ժամ հեռու սարին ստորոտը, սկըսելու համար վերելքը։

Լեռնային ամէն կարգի վերելքներ ներքին բնազդի մը կ'պատասխանեն. հաճոյքի բնազդն է որ խառնուելով մարդուն միշտ բարձրերը թռելու ըղձական ըղձանքին, կ'մոռնայ մարդ պահ մը նիւթական դժուարութիւններն որոնց կ'ենթարկուի, բայց կարծես թէ նպատակին հասնելով, կ'զգայ այն հրճուանքն որ յաղթութեան նախանշան մղումն է։ Մեք ալ ուրեմն իրարու ետեւէ սկսանք կոխոտել լերան գրեթէ կոյս անտառները։ Ծառերը խիտ, կանանչութիւնը հոծ, մարգերը տարածուն՝ կ'երկարին առաջին քանի մը հարիւր քայլերու առաջ։ Ցետոյ կուգայ ընդարձակ դաշտ մը զոր հեղքելով կ'մտնենք մացառուտ թփոտ արահետի մը մէջ, որ ուղիղ, ցից կ'բարձրանայ, մինչեւ որ կ'հասնինք ժայռոտ եւ քարոտ սարի մը վրայ, ուրկէ հիանալի տեսարան մը կ'պարզուի և ուր քիչ մը հանգչելու պէտք կ'զգանք։ Այդ կէտէն կ'սկսին վերելքի դժուարութիւնները։ Առաջնիս ցցուած կ'կենայ առաջին սարահարթը, որու վրայ մագլցելու համար զօրաւոր քայլերու և բազուկներու պէտքը կայ։ Հազիւ թէ այս կերպով յիսուն ոտք յառաջացած ենք, երբ կ'տեսնենք որ լեռն այդ տեղէն երկուքի կ'բաժնուի. ընդարձակ վիհ մը բացուած մեր ձախ կողմը ուր ջուրերու հեռաւոր խոխոջը կուգայ արթնցնել մեր մէջ վտանգին գոյութիւնը, բացուածքին եզերքն ի վեր ուր մեզ ընկեր պիտի ըլլայ ժամերով ջուրին ձայնն որ այդ մենութեան մէջ արհաւիրք մը կ'ազդէ մեր վրայ։ Ալ ընկերներն իրարմէ անբաժան են, հետապնդելով իրարու քայլ. աջերնիս փոքր ճեղքիմ թուփերով ցանցնուած ապառաժ մը, որ հազիւ թէ ձեռք առնելու դիւրութիւն կ'ընծայէ. ձախէն՝ ահագին անդունդն ուր գլորելու վտանգին ենթակայ ենք ամէն վայրկեան, եթէ անխոհեմ քայլ մը առնուի։ Օր. Մաշա կ'գտնուէր ճիշտ իմ առաջ։ Մեր նախորդ զուարթ խօսակցութիւնը տեղի տուած էր խոր լռութեան, որ կ'ընդմիջուէր միայն ոտքերնուս ներքեւ ինկած քարի կտորտուքներով, որք կ'երթային սահելու անդունդն ի վար։ Ուշադրութիւննիս միմիայն սեւեռած էր մեր ոտքերուն ուղղութեան, երբեմն թուփերուն կպչելով, երբեմն ապառաժին փակչելով, բայց յանկարծ մեր առջեւ ներկայացաւ միայն ապառաժուտ ժայռը, առանց կոխոտելու հող գտնելու և երկու կանգուն տեղ անգին կ'սկսէր նեղ արահետ մը։ Շփոթութիւնը պահ մը մեզ կ'լեցնէ, սարսափն ամէնուն վրայ կ'տիրէ, ձախերնիս անդունդը, աջերնիս ժայռը։ Առաջնորդս յանդուգն ոստում մը կ'ընէ, և արդէն կառչած է փոքրիկ ծառի մը բունին որ ճիշտ ժայռին տակէն դուրս կը ցցուէր։ Միրզաեան նոյնը կ'կրկնէ և կ'յաջողի. կարգը կուգայ Օր. Մաշային, հոս վտանգն աւելի մեծ էր, թէպէտ մինչեւ հիմա առնական քայլերով կ'ընթանար, բայց այս վայրկենիս ես ինձմէ աւելի անոր համար կ'վախնայի, իր պարեգօտով ի՞նչպէս պիտի ցատկէր. Նոյն առարկութիւնն ամէնուս միենոյն ժամանակ ներկայացաւ, ես դիտել տուի իրեն դժուարութիւնը, բայց Օր. Մաշա խրոխտ նայուածք մը նետեց մեր վրայ, միայն թէ իր գունատ դէմքն ա՛լ աւելի գունատած էր և «Նիչէվօ» [ոչի՛նչ] մը ըսելով թափ մը առաւ և ինքզինքը գտաւ անդիի կողմը, միայն թէ ծառին բունն ամուր բռնելու համար այնպիսի ուժեղ ճիգ մ'ըրած էր որ բունը բաժնուեցաւ արմատէն և ինք ալ միասին վայրկենապէս անդունդին եզրն հասաւ։ Երկու այս կողմէն և երկու այն կողմէն կեցած՝ կ'դիտէինք այս ահաւոր տեսարանը. մահուան սոսկումն երբեք այնքան չէր ներկայացած աչարեկ այն երկու անգամէն զատ, տարբեր պարագաներու տակ, ուր մահը քսուելով անցաւ իմ քովէս. այս երրորդ անգամը—թէպէտ ենթական ուրիշ մը,—շատ չատ ուժեղ և բուռն ցնցեց. վասն զի կորուստն անմիջական չէր և կարծես թէ մեք ալ քիչ շատ պատասխանատու էինք անոր։ Բայց խորհրդածութեան ժամանակ չէր, այլ գործելու։ Իյնալու պահուն, աղջիկը կառչած էր ափերովը հողին, բայց հողն այնքան ամուր չէր որ դիմանար իրեն ծանրութեանն և վայրկեանէ վայրկեան անդունդին մէջ գլորելու վտանգին մէջ էր։ Անտրամաբէս ազատարարի հանգուցաւոր պարանն որ հետս առնելու խոհեմութիւնն ունեցած էի, նետեցի Միրզաեանի, որ իր կարգին, գետնին վրայ երկարելով, մէկ ծայրը տուաւ աղջկան ձեռքն և ինք մէկ կողմէն պինդ մը անոր թեւէն բռնելով միւսովը պարանին հանգոյցէն բռնած միւս ծայրն ալ առաջնորդին տուած՝ սկսան զայն կամաց կամաց վեր քաշել։ Մեծ ճիգ չէին կրնար ընել, բայց կ'ջանային որ աղջիկը մինչեւ ճամբուն եզերքն հասցնեն։ Բաւական բարձրացուցին, Միրզայեան ա՛լ կրնար բազուկներէն բռնել. միւսովը պարանը պինդ բռնած, և միշտ կ'կրկնէինք օրիորդին որ ձեռքէ չձգէ պարանը։ Այս կերպով կէս ժամ աշխատելով, Օր. Մաշա նորէն ճամբուն վրայ էր և հրաշալի եղանակաւ մը ազատած էր մահուընէ։ Չէր գիտեր որո՛ւ ուղղէր շնորհակալութեան և երախտագիտութեան արտասուքներով լեցուած աչքերը, բայց ապահովաբար Միրզաեանն էր անոր գլխաւոր ազատիչը, որուն նկատմամբ արդէն իր փափուկ զգացումներն այդ տարօրինակ առթիւ դուրս թռան ամենախորին լռութեամբ. բռնեց անոր երկու ձեռքերը, տարաւ իր շրթունքներուն և յամրօրէն սկսաւ հեկեկանօք արտասուել։ Ամենքս ալ յուզուած էինք. տեսարանը բոլորովին անսովոր էր. Ներքեւնիս գոռացող ջուրերուն ճողփիւնը, որուն չափտուքը քանի բարձրանայինք ա՛լ աւելի զօրեղ կ'հնչէր, անդունդն որ վայրկեանէ վայրկեան անծանօթ վտանգը կ'ներկայացնէր, քովերնիս կեցող ամեհի ապառաժն որ իր յերկ երեսին վրայ մամուռ իսկ նախանձով բոյն դրած էր և բնութեան այդ կոյս, վայրագ տեղւոյն վրայ, մեք՝ ճղճիմ էակներս, որ մաքառիլ կ'ուզենք իրեն հետ,—այդ ամէնն այսօր կ'ներկայանան աչքիս առջեւ և խառնակեր կոյսին համբ արտասուքները, խոշոր սեւ աչքերէ ժայթքող երախտիքի և սիրոյ լաւիկ ցօղերն այդ պահուն նուիրական խորհրդալի նշանակութիւն մը կ'առնէին մեզ համար։[*]

ՄԿՐՏԻՉ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

Գօղը ճէյ.

[*]. —Վերջին գրութիւն մեր վաղամեռիկ աշխատակցին Մկրտիչ Շահզադեանի։ Իր ձեռագիրներուն մէջէն գտնելով մեզ յանձնած է իր կրտսեր եղբայր Հրանդ էֆ. Շահնազար։ (Ս. ԽՄԲ.)

[*].—Մնացեալը՝ վաղը։

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ (ԵՒ ԿԱՄ ԵԴԵՍԵԱՆ) ՅՈՒՇԵՐ ԱՒԵՏԵԱՑ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻՒ

Գաւառացի հայուն սիրելագոյն տօներէն մին եղած է միշտ «Աւետումն Ս. Աստուածածնի»ն, զոր հոս ժողովուրդը կ'անուանէ Աւետիս Աստուածածին։ Տօներ կան, որոց վերաբերմամբ հասարակութիւնը քիչ մը անտարբեր կ'գտնուի, բայց Աւետեաց Տօնի մասին կ'պահուին միշտ վայել յարգն ու պատկառանքը։

Վերուստէն Ս. Կուսին եկած Աւետեաց շնորհէն խորհրդաւորելով թերեւս հաւատացեալք մեծ հաւատք կ'դնեն այս օրուան անձրեւին, որ եթէ բարեբախտօրէն իջնէ այսօր, և կամ գոնէ քիչ մը սրսկէ՝ իբրեւ ցանքերն առատացնող օրհնաձիր տարափ մը, մեծ բարեբախտութիւն մը կ'նկատուի մշակողին ու սպառողին համար այն բաղդատութեամբ, որով անձրեւի այդ կաթիլները կ'համեմատուին մարգրիտի ժեծարժէք հատիկներուն հետ։ Ժողովրդին այս ըմբռնումը՝ զուտ քրիստոնէական հաւատքի ներշնչումներէ՞ն կ'առնէ արդեօք իր ծագումը, թէ—ինչպէս տարբեր տօներու մասին եղած է— Աւետեաց Տօնն ալ իբրեւ ձեւափոխուած յաջորդութիւնը նախնի հեթանոսական տօնի մը, հինէն կը բերէ աւանդութեան բաժին մը «անձրեւատուր» չաստուածի մը յիշատակէն, չիտակը չենք կրնար ճշտել։ Ո՞րն ալ ըլլայ, հաւատքին այն է սակայն, որ Հայ—քրիստոնէին պաշտումը մեծ ու խորարմատ է գարնան գեղեցկագոյն եղանակին եկող այս ինքնին զուարթատիպ — ԱՒԵՏՈՒՄ — տօնին նկատմամբ։

** Եդեսիոյ մասին՝ Աւետեաց Տօնը կ'բերէ կրօնային մասնաւոր խանդ ու ոգեւորութիւն։ Ոչ միայն տեղւոյս Մայր Եկեղեցին Ս. Աստուածածնի անուան նուիրուած ըլլալուն, այլեւ Ս. Թադէոսի առաքելաւանդ դարէն ի վեր նոյն Տաճարին մէջ գտնուելուն համար Ս. Տիրամօր Ինծանըխոր պատմական վէմը, յորում—Գաբրիէլ հրեշտակապետին աւետօք ծնած— «կուսածնին» հնաւանդ պատկերագծելը կոյս— Մօրը գրկին կ'երեւի։ Օրուան հանդիսաւոր պատարագը մասնաւոր շքով կ'մատուցուէր Ինծանըխոր վէմի գմբէթաւոր գեղակերտ ուխտատեղիին վրայ աջակողմեան դասիմաւքին կից։

** Մինակ այդ չէր, անկէ աւելի խանդավառ կրօնային ուխտաւորութիւն մը կ'կատարէին տեղւոյս Հայերը։ Աւետեաց տօնին օրը տարուան մէջ այն առանձնայատուկ օրն էր, յորում մեծ ու անչափ բազմութեամբ ժողովուրդը կ'դիմէր Ս. Դաստառակի ուխտատեղին։

Թէ ի՞նչ կապակցութիւն ունին իրարու հետ Աւետեաց տօնն ու Ս. Դաստառակը. այս ժողովրդային ուխտաւորական երեւոյթին առթիւ վճռական պատասխան մը չենք կրնար տալ, միայն կարծիք կայ թէ Քրիստոսի ծանօթ Ս. Դաստառակը, զոր Պաղեստինէն կ'բերէին, առաքեալներու արձակուէն պահպանելու համար Եդեսիոյ քաղաքամերձ ուխտատեղիին մէջ պահած են նոյն նուիրական աւանդը, որ եւբը՝ Ապրիլ 7ին, հանդիսաւոր մուտքով այդ տեղէն քաղաք փոխադրուած ըլլալուն համար է, կ'ըսուի, որ այն հնագոյն օրերէն ի վեր ժողովուրդին մէջ սկիզբն առած է այս երկու կրօնային յիշատակներուն տեղային յարակցութիւնը։

** Ս. Դաստառակի ուխտատեղին քաղաքիս հարաւակողմը՝ Խառանու նոյնաւանդ դաշտին արեւելեան հիւսիսային գրեթէ եզերական ծայրը կ'գտնուի, ուրկէ 5 վայրկեան հեռուէն երկարաձգուած կ'երեւի Եդեսիոյ արեւմտակողմի լեռնաշղթան։ Ուխտատեղին քառանկիւնի չենք մ'է որուն մէջ կան չորք մը սրահներ, ոչ շատ հին ժամանակի գործ։ Աւերակացեալ պատին մէջ սակայն վաղեմի չենքին հետքերը կ'տեսնուին մինչեւ հիմա, ու նոյն իսկ նշմարներն անընթեռնլի հին տառերու։ Սոյն ուխտատեղին վաղուց ի վեր միջազգային կերպարանք մը առած է. Թուրքերն ալ կ'պատուեն զայն ու կ'անուանեն Այըզ (Յօբ) ֆէյղամպէր, (*) այս ուխտավայրէն քանի մը քայլ անդին՝ արեւմտեան հիւսիսային կողմը գտնուող, ու իբրեւ Յօբայ մէկ բնակավայր հռչակուած փոս քարայրէ մը առնելով անուշտ. որուն մէջ ալ ուխտաւորք կ'այցելեն ու հողը քերելով կ'տանին թէ՝ հիւանդներու բուժման եւ թէ անէծածներէ [մուկ] և կամ ուրիշ գործ կենդանիներէ պղծուած արտօթներու սրբագործման համար։ Ս. Դաստառակի ուխտատեղիի բակին հորը, որ կ'գտնուի երբեմն անջրդի(?), որուն մէջ պահուած էր կըղ(?)մինտորներու մէջէ պարփակուած Ս. Թաշկինակը՝ ու ըստ ժողովրդական աւանդութեան, տիրաւանդ Ս. տապարային ընկալուչ ըլլալուն շնորհիւ ապա օժտուած է նորաբուղխ ընտիր ջուրով։ Հոն եղած մասնաւոր լուացաքանի մը մէջ հիւանդ այցելուներն արքինութեան, ու նոյն իսկ առողջներն ալ քաջողջութեան նպատակաւ կ'լուացուին նոյն ջրհորի նուիրական ջրով, որ երբեմն կնքուանակ չիչերով մինչեւ Ուռհաստան կ'փոխադրուէր իբրեւ ուխտաջուր ջերմեռանդներու։

** Ս. Դաստառակի ուխտատեղին, որու չուրջը կան վաղեմի յիշատակներու նշմարներ ու հնամի սատաններ, ի՛նչքան ալ միջազգային համանք առած, իր չըջափակին մէջ չենքին սակայն տարբեր կրօնքներու նիւթական ո՛ և է մէկ նշմարը. բայց չէնքին արեւելակողմի փոքրիկ սրահին՝ ճիշտ պատմական ջրհորին դիմացը՝ կ'կենայ պատուհանաձեւ փոքրիկ սեղան մը, ուրտեղ մասնաւորապէս վառուած մոմերու ու ծխուած խունկերու բարդ ցոլքերուն մէջէն քրիստոնեայ այցելուք կ'կատարեն իրենց ուխտաւորի «քանի մը ծունկ աղօթքը»։

Այս ուխտատեղին ունի Հայ ժամկոչ մը, որ կ'ծառայէ ուխտաւորներուն՝ ու կ'ընդունի անոնցմէ կամաւոր նուէրները։ Ժամկոչը նոյնպիսի նուէրներ ընդունելու համար մերթ ընդ մերթ Ս. Դաստառակի ջուրէն սափորով մը կ'պտտցնէ Հայ տուները, ու բարեպաշտիկ Հայ կիներն իրարու կ'իմացնեն «Բա՛ Օղան քուրո՛ւկ, Վարդէր քո՛ւրուկ, Սուրբ Սատըռակայ ջուր եկեր է, չէ՞ք միրտուիր»։—Ու գրեթէ ամէն լսող կ'հանէ ամոն մը ձեռքը, ու սրբաջուրէն առնելով երեք մատը կը թաթխէ անոր մէջ և իր ու տղոցը ճակտին դրոշմելով կ'խաչակնքէ, մաս մ'ալ խմելով իբրեւ հոգեւոր կազդուրիչ։

** Ս. Դաստառակ ունի այլակրօն դռնապան պաշտօնեաներ ալ, որք ուխտաւորներէն մուտքի չնչին տուրք մը գանձելով կ'ապրին։ Այս դռնապաններ որք ամէն ազգի կողմէ առ հասարակ Բէօպի- կ'անուանուին, ունին իրենց աւանդական հետաքրքրաշարժ պատմութիւնը։

Ս. Դաստառակի ճամբուն եզերքը, Խառանադռան մօտ, Եդեսիոյ հարաւային պարսպէն դուրս կ'գտնուի աղուարձան մը, որ կ'կոչուի Ուրուկներ կամ Բէօպիւլէր, առնելով «Դռնապանքէօթիններու» անունէն, որոց ծննդավայրն է այդ թաղը՝ անյիշատակ ժամանակէ ի վեր։ Այդ դռնապահ ցեղին մարդիկը կ'կոչուին ռէօպի (գէչ) ու ինչպէս կ'ըսուի. «Ժառանգած» են ուրկութեան ծանօթ հիւանդութիւնը. Ըստ ժողովրդական զրոյցներու, հաւատացեալ անձ մը ժամանակակից մէկն անոր նորընծայ քրիստոնէական հաւատքով բուժուելու մասին լպիրշ աշնարգանքով մը թերահաւատած ըլլալուն, ինք ու իր սերունդին ամէն աբրու անհատները տարբեր ձեւերու տակ ժառանգականօրէն «վարձատրուած» են ուրկութեան ախտով, (այնպիսի բացատրութեամբ մը սակայն որ... անոնց ցեղի սպառումին տեղի չի տար։)

Ուշագրաւ հակադրութիւններէն չէ՞, անհաւանութեամբը պատուհասուած այդ ուրկացեալ ընտանիքին կապուիլը սրբավայրի մը դրան, որուն հետ կապ ունեցող յիշատակին ամէնէն անսասան արհամարհողն եղած էր հին ատեն։—Ո՞վ գիտէ սակայն, թերեւս պայշարի խղճմտութիւն մ'է վերջէն սահմանուած այդ ծառայութիւնը. որով չ'հեռած քիչ մը հասոյթով ալ «կ'ապրըւորի» այդ տարաբախտ ընտանիքը։

** Վերադառնալով Աւետեաց տօնին, կրօնապատական հին յուշերու աւանդապահ ժողովուրդը կանուխէն կ'սպասէր հոգեւորապէս այս սիրուած օրուան։ Ամպը, անձրեւը նայող չկար. ի՛նչ որ ալ ըլլար եղանակին վիճակը, շատ մը ուխտեալ հիւանդներ ու պարզ ուխտաւորներ տօնին նախընթաց իրիկունը Ս. Դաստառակ երթալով հոն կ'գիշերէին. մատաղցուներ կը մորթուէին ուխտեալներու կողմէ, ու գիշերային աղօթք և աղաչանք կը մատուցուէր։ Տօնին առաւօտն ալ ուխտաւոր ջոկատներու երթեւեկը կը չարունակուէր ճամբուն մէջ. կիները մանաւանդ, արեւածագէն առաջ՝ պարզուկ աղօթքի բեկորներ մրմնջելով իբրեւ ուխտաւորներ բոկոտն կը դիմէին Աւետեաց Աստուածածնին ողջունելու ի Ս. Դաստառակ, ուր Հայ կրօնականք երգելով հոգեզմայլ Խորհուրդն անճառն և Հայ. Եկեղեցիի օրուան ուրիշ հոգերգները, Ս. պատարագ կը մատուցանէին փոքրիկ սեղանին մէջ, —երբ օդը ներէր—նուիրական ջրհորին վերեւ հաստատուած չարժական սեղանին վրայ։ Ի վերջոյ բարեպաշտ ժողովուրդը Մէ-ուռնաբեգի արարողութեամբ ալ հոգեւորապէս զուարթացած, կ'մեկնէր քաղաք։ Գ. Կ. Ո.

Եդեսիա.

(*).—Երաշտութեան տարիներու մէջ ամէն ազգերու ժողովուրդն ու կրօնականք սովորաբար՝ այդ տեղ կ'երթան, և ուրոյն խումբերու բաժնուած «անձրեւախնդիր» աղօթքներ կ'մատուցանեն։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՍՊԱՆԴԱՆՈՑԻ ԿԵՆԴԱՆԵԱՑ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆ ԵՒ ԱՌՈՒՏՈՒՐԸ

Հետեւեալ չահեկան տեղեկութիւնները քաղուած են անգլիական կառեւոր երկասիրութենէ մը, որուն ատաղձները մեծաւ մասամբ առնուած են տեղեկագրէ մը, զոր հաղարապետ Քրէյճի, անդամ Անգլիոյ երկրագործական նախարարութեան, մատուցած է վիճակագրութեանց միջազգային կաճառին։

Խոշորագլուխ (եզ, կով, ձի եւ այլն) թիւն եւրոպական բոլոր երկիրներու մէջ աճեցուն յառաջատուութեան մէջ է։ 1830ին ընդհանուր Եւրոպայի համար 75 միլիոն էր ան, մինչդեռ 1900-ի սկիզբները գրեթէ 120 միլիոնի բարձրացած։ Տանիմարքայի մէջ սոյն թիւն 854,726 էր 1888ին, իսկ 1898ին՝ 1,743,440։ Զուիցերիոյ մէջ 1866ին՝ 993,291, իսկ 1896ին՝ 1,306,696։ Մեծին Բրիտանիոյ համար 1871ին՝ 5,813,000 եւ 1898ին՝ 6,622,000։ Տանիմարքայ երեսուն տարի առաջ 1000 անգլիական ակրոն [=271 հեքթար] տարածութեան մը վրայ 132 գլուխ խոշորագուար ունէր, մինչդեռ հիմակ միենոյն տարածութեան համար ունի 186։ Անգլիոյ համար միենոյն ժամանակամիջոցին մէջ, համեմատութիւնն է 117։ 144, այսինքն 30 տարի առաջուան 117ը այսօր 144 եղած է։

Ժողովրդեան բազմամարդութեան հետ բաղդատելով սոյն թիւը, դիտելի է որ Գերմանիոյ, Հոլանտայի, Պելճիքայի, Ֆրանսայի, Շուէտի, Տանիմարքայի, Հունգարիոյ և Զուիցերիոյ բնակչաց թիւը, վերջին երեսուն տարուան մէջ. 140էն 173 միլիոնի բարձրացած է, որ 24 % յաւելուած մը կ'նշանակէ, մինչդեռ նախիրը 48 միլիոնէն 58 եղած է, այսինքն 21% յաւելուած մը միայն։ Տանիմարքայի մէջ է մանաւանդ որ խոշորագուարի թուոյն բնակչաց թուին հետ բաղդատութեան կչիռն՝ այսչափ առ հարիւր, կ'չեչտուի աճեցուն կերպով։ Հոն արդարեւ հարիւր բնակչի դէմ, գրեթէ իննսուն արջառազգիք կան։ Ցետոյ կուգան Ֆինլանտիա, Նորվեկիա և Ռումանիա ուր այս համեմատութիւնը կ'իջնէ 50 առ 100ի։ Ապա՝ Զուիցերիա, Շուէտ և Լիւքսէմպուրկ, որք 50ի և 40ի մէջտեղերը կ'տարուբերին։ Սերպիա կուգայ յետոյ իր 38%ով, Աւստրիա—Հունգարիա և Ֆրանսա կ'ներկայանան վերջապէս 35%ով։

Ինչ որ Եւրոպա կարծես չի կրնար ի գլուխ հանել, նոյնը կ'յաջողին ընել Ամերիկա, Աւստրալիա, և շատ լաւ կերպով։ Միացեալ Նահանգաց մէջ, խոշորագուարի թիւը մասնաւորապէս սպանդանոցի կենդանիներուն համար, թէեւ վերջերս քիչ մը նուազած, այսու ամենայնիւ զանոնք արտադրելու միջոցներն անհուն յառաջադիմութիւն ըրած են։ 1850ին Միացեալ Նահանգք 17,800,000 արջառազգի կ'հաշուէին. 1880ին սոյն թիւը բարձրացաւ 35,927,000ի, այսինքն կրկինէն աւելի, և այս տարի յունվ. 1ին՝ 50,693,000ի, մինչդեռ 1893ին էր 53,100,000։ Հակառակ սոյն հսկայ աճեցողութեան, հոն ալ խոշորագուարի թուոյն բնակչաց թուոյն հետ ունեցած համեմատութիւնը նուազած է։ Մասնաւորապէս սպանդանոցի կենդանիներուն համար, վերջին տասն տարուան մէջ, սոյն համեմատութիւնն իջած է 589էն 365ի, 1000 բնակչաց վրայ. մինչդեռ կաթնատու կովերու և մորթուելիք արջառներու համար 1893ին 848 էր առ 1000։ Գանատայի մէջ, խոշորագուարի թիւն էր 1861ին՝ 2,256,000. 1881ին 3,515,000, և 1891ին 4,291,000, գրեթէ կրկնապատկուած։

Բարակուա, ի հարաւ. Ամերիկա, տասը տարուան մէջ իր նախիրները քառապատկեց։ 1877ին անոր թիւը 200,000 էր. 1887ին 912,000ի բարձրացաւ։ Ուրակուա 1852ին 1,889,000 ունէր, 1882ին՝ 8,339,000, բայց 1892ին՝ 5,496,975 միայն։ Արժանդինի Հանրապետութիւնը 1888ի բաղդատմամբ փոքրիկ նուազում մը ցոյց կուտայ 1895ին 22 միլիոն խոշորագուար հաշուելով, սակայն արջառազգեաց ցեղն ազնուացնելու համար ջանք չի խնայուիր։

Եթէ դէպի Աւստրալիա ակնարկ մը նետենք հիմա, պիտի տեսնենք որ հոն նախիրներուն աճեցողութիւնն ընդարձակ համեմատութիւններ առած է բաղդատմամբ իր ծաւալին։ 1880ին՝ 8,226,000 արջառազգիներ կ'հաշուէր ան, 1889ին՝ 9,662,000 և 1897ին՝ 12,200,000։ Հարաւային Նոր Կալլէսի մէջ խոշորագուարի թիւն 50 % առաւելութիւն մ'ունեցած է բնակչաց թուոյն վրայ։ Օնթարիօ, ի Բարեքոյս(?) և ի Սէյլան աճեցողութիւնը նշանակելի է, մինչդեռ ի Նադալիա՝ նուազում մը կ'երեւի։

Ոչխարներուն գալով՝ կրնանք ըսել թէ Եւրոպայի մէջ անոնց թիւը գրեթէ նուազելու վրայ է։ Եւրոպայի արեւելեան մասին մէջ միայն անոնք թուով և բնակչաց թուոյն հետ իրենց ունեցած կշռով առաւելութիւն մը կը կազմեն։ Սերպիա առաջինն է ուր մարդ գլուխ 135 ոչխար կ'իյնայ, Ռումանիա, մարդ գլուխ՝ 1 ոչխար։ Անգլիա 771 ոչխար ունի 1000 հոգիի դէմ, մինչդեռ 30 տարի առաջ 1,113 ունէր։ Ֆրանսայի մէջ սոյն համեմատութիւնը 681էն 560'ի իջած է և ի Տանիմարքա՝ 1,032էն 483ի։ Գերմանիա ասկէ 30 տարի առաջ 100 մարդու դէմ հիմակուընէ երեք անգամ աւելի ոչխար ունէր. 1873ին սոյն

համեմատութիւնն էր 462 առ 100, իսկ 1897ին 201 միայն։ Հոլանտայի մէջ ալ համեմատութիւնը կէս առ կէս իջած է. Հունգարիոյ և Զուիցերիոյ մէջ կէսէն քիչ մ'աւելի. իսկ Պելժիքայի մէջ երեք չորրորդի։ Գերմանիոյ, Անգլիոյ, Զուիցերիոյ, Աւստրիոյ, Ֆրանսայի, Հոլանտայի, Պելժիոյ և Տանիմարքայի մէջ ոչխարաց թիւը, վերջին 30 տարիներու մէջ, 104 միլիոնէն 75ի իջած է որ 28 % նուազում մը կ'նշանակէ, մինչդեռ բնակչաց թիւն աճած է 24 %։ Բովանդակ Եւրոպայի մէջ ոչխարաց ընդհանուր թիւը 1860էն ի վեր 150 կամ 160 միլիոնի իջած է։

Աւասիկ բաղդատական ցուցակ մը.

	1860ին	1890/97	Նուազում
Ռուսիա	52 միլիոն	48 միլիոն	4 միլիոն
Անգլիա	40 »	31.7 »	8.3 »
Ֆրանսա	35 »	22.5 »	12.5 »
Գերմանիա	33.2 »	13.6 »	19.6 »
Աւստրիա	30.5 »	13.7 »	16.8 »
Սպանիա	20 »	13.3 »	6.2 »

Ոչխարներու թուոյն տարածութեանց հետ ունեցած կշիռն ալ նուազած է մեծապէս։ Ընդհանրական աշխարհի միւս մասանց մէջ սոյն թիւն աճագին համեմատութիւններ առած է։ 1881ին Եւրոպայէ դուրս 71 միլիոն 500,000 էր ոչխարներու թիւն և այսօր 270 միլիոն է։ Հիւսիս. Ամերիկայի մէջ սոյն թիւն 1850ին 21,700,000 էր, 1894ին՝ 46,000,000 բայց անկէ ի վեր նուազեցաւ և այսօր՝ 33,000,000 ըլլալու է։ Սոյն թուանշանները պերճախօս են անշուշտ. սակայն բնակչաց թուոյն աճման հետեւանքով համեմատութիւնն 1060էն 537ի իջած է 1000 բնակչաց վրայ։ Այնպէս որ եւրոպական հրապարակներն անոնցմէ օգուտ քաղել մտքերնէն անցընելու չեն։

Արժանթին 1860ին 11,800,000 ոչխար ունէր, 1895ին 75,000,000ի բարձրացաւ այս թիւը, կ'նշանակէ 63,200,000ի յաւելում մը։ Եւրոպայի ոչխարաց թուոյն նուազութեան բացը Արժանթին միայն կ'գոցէ։ Ասոր վրայ կրնանք աւելցնել Ուրուկուայ, որ 1860ին 2,000,000 միայն ունէր և 1893ին 23,013,000. բայց անկէ ի վեր իջնել սկսաւ։ Աւստրալիա ամէնէն հաշակաւորն է, հոն ոչխարներու թիւը վերջին 30 տարուան մէջ 21 միլիոն 600,000 էն բարձրացաւ 103 միլիոնի [ըստ ոմանց նոյն իսկ 130 միլիոնի]!!, որ ըսել է 81,400,000ի յաւելում մը կամ գրեթէ հնգապատկուած։

Թէ ի՛նչու ոչխարներու թիւն Եւրոպայի մէջ այս աստիճան նուազած է, մինչդեռ ուրիշ տեղեր բոլորովին հակառակն է, պատճառն եթէ քննենք, պիտի տեսնենք որ ոչ այնքան մսի խնդիրն է, որքան բուրդինը։ Բուրդի պէտքն աճեցաւ չափով մը, որուն նմանը բնաւ տեսնուած չէր, մանաւորապէս տեսակի ազնուութեան տեսակէտով։ Ճաշակներն և գործարաններ այն աստիճան նրբացան որ Եւրոպայի մէջ բուրդի արտադրութիւնը խնդրանքին չկրցաւ բաւել։ Անգլիական ազնուացեղի տեսակէն ոչխարաց հօտեր ղրկուեցան Արժանթին և Աւստրալիա, ուր չոր կլիմայ մը գտան և նիհար ու քարոտ արօտավայրեր։ Աւստրալիոյ ներսէրէն եկած բուրդին հետ անկարելի է մրցիլ, աշխարհի մէջ անոր նմանը չկայ։ Մինչդեռ բուրդի արտադրութեան չարժառիթը Աւստրալիան կ'մղէր բազմապատկելու իր հօտերը, միւս կողմէն՝ Նոր Զելանտայի խոնաւ հովիտներն և հարուստ արօտավայրեր կը հասցնէին միլիոնաւոր ոչխարներ, պարարտ և ստորին տեսակէ բուրդով, սպանդանոցներու յատուկ։ Եւրոպական երկրագործութիւնը չկրնար մրցիլ այս երկու երկիրներու հետ, որք այնչափ շատ և այնչափ աժան կ'արտադրեն։

Ինչպէս կ'տեսնուի, ոչխարի մսին սիրահարներն անոր հայթայթման մասին անհանգիստ ըլլալու պատճառ մը չունին, մինչդեռ եզան մսին համար այնպէս չէ. անոր հայթայթումն հետզհետէ դժուար կ'ըլլայ։

* * *

[ԾԱՆ. ԽՄԲ.— [illegible] տայմս, Կ. Պոլսոյ մէջ, ճիշտ հակառակն է վերի ըսուածին։ Կ. Պոլսոյ մէջ, եզան միսն է որ այժմ իսկ անփոփոխ կ'մնայ օխային վեց ղրշ.ի վրայ, մինչ ոչխարի միսն է որ օխան մինչեւ տասն ղրշ.ի կ'բարձրանայ։ —Իրա՛ւ է որ այս ոչխարը [Գըվըրճըգ] այն ոչխարն է որուն վրայ այդ վիճակագրութեան հեղինակ Անգլիացին գաղափար չունի, իսկ իր պատմած եզան մսին [բուն bœufին] վրայ ալ մե՛ք գաղափար չունինք։]

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ԱՌԹԻՒ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՐԱՄ ՃԷՎԱՀԻՐՃԵԱՆ

Ի Բարիզ, Rue Victor Massé, 8.

Այս վաճառատուն, որ ադամանդի, մարգարտի եւայլ թանկագին քարերու և Արեւելեան կապերտի և հնութեանց (անթիքիթէ) գործերով կ'զբաղի, պատրաստ է, Արուեստահանդէսին առթիւ, ընդունիլ և ամենայն հոգածութեամբ գործադրել իրեն ըլլալիք յանձնարարութիւնները. այսինքն՝ վաճառք ընդունիլ և ի ցոյց դնել, իբրեւ աւանդ պահել, կամ վաճառել քօմիսիօնով, կամ ի հաշիւ ապրանքին տէրոջ։ Փափաքողք կրնան դիմել վերոյգրեալ հասցէին։ 12—1

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ի՞ՆՉ Կ'ԱՆՑՆԻ Կ'ԴԱՌՆԱՅ Ի ԲԱՐԻԶ

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՄԵԾ ՀԱՆԴԷՍԸ

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

Պատերազմի դաշտէն պէտք է բոլորովին տարբեր դաշտի մը վրայ դարձնենք մեր ուշադրութիւնը։ Զինուց շառաչիւնը, թնդանօթներուն որոտումը, պէտք է պահ մը լռեն, Խաղաղութեան մեծ նուագահանդէսը լսելի ընելու համար ամենուս։ Միջին Դարերուն մէջ, երբ ազգերն աւելի յաճախ կ'կռուէին, և աւելի ոչինչ բաներու համար, «Աստուծոյ զինադադարը» կար պարբերաբար, որոյ միջոցին ամէն պատերազմ ու արիւնահեղութիւն պահ մը կ'դադրէին պարտաւորիչ կերպով։ Արդի Քաղաքակրթութիւնը, եթէ այնքան շուտ չի բորբոքիր, դիւրաւ ալ չի խաղաղիր, և մինչ Բարիզ Խաղաղութեան մեծ Հանդէսը տօնել կ'սկսի, քրիստոնեայ երկու ազգեր կ'շարունակեն զիրար ջարդել Հարաւային Ափրիկէի մէջ, և ցայսօր յայտնի չէ թէ խաղաղութիւնն ե՞րբ պիտի վերահաստատուի աշխարհի այդ խռովեալ մասին մէջ։

Թէեւ ամէն բանէ առաջ Ֆրանսացի ազգին և Բարիզ ոստանին շահուն համար սարքուած, բայց Արուեստահանդէսն իրաւամբ կ'անուանուի Խաղաղութեան Հանդէսը. զի խաղաղութեան մէջ միայն, և խաղաղութեան շնորհիւ միայն, կրնային գործուիլ, արտադրուիլ և ի ցոյց դրուիլ ճարտարութեան և գեղարուեստի, ճաշակի ու տաղանդի այն գեղեցիկ նմոյշները, զոր իրարու հետ մրցելով հոն բերած շարած են ամէնէն տարբեր, ամէնէն հեռաւոր ազգերը։ Իրարմէ ետ չմնալու փափաքնին ա՛յնքան ակներեւ էր որ պայքար մ'ալ հոն գաղղիական մայրաքաղաքին մէջ մղուեցաւ, ու դեռ պիտի մղուի, բայց այս պայքար, թէեւ միւսէն պակաս ծախսով չըլլար, ազնիւ, շինիչ, արդիւնագործ մրցում մ'է, և ժողովուրդները կ'խրախուսէ իրարու նայելով ա՛լ աւելի յառաջ երթալու։

Սէն գետին եզերքը, Քէ տ'Օրսէի երկայնքով, շարուած են զանազան ազգերուն տաղաւարները, ուր իւրաքանչիւր երկիր կ'ընդունի իր հպատակները, և կ'մեծարէ իր հիւրերը։ Ի ցոյց դրուած արտադրութիւնք տասնեւութ ճիւղի բաժնուած են։ Կառուցուած տաղաւարներուն մէկ մասն իւրաքանչիւր երկրի մէջ գոյութիւն ունեցող շէնքի մը նմանահանութիւնն է, կամ նոյն երկրին մէկ բնիկ ոճը կ'ձեւացնէ, ամէն ազգ իր բնիկ կամ պատմական ճարտարապետութենէն ու գեղարուեստէն նմոյշ մը բերած ըլլալով։ Գետին հետեւելով, նախ կը տեսնենք Իտալիոյ տաղաւարը։ Ցետոյ կուգայ Թուրքիոյ արեւելեան շէնքը։ Արեւելքի այս ներկայացուցչին քովիկն է Նոր Աշխարհի ներկայացուցիչը, Միացեալ Նահանգներուն շէնքը։ Մինչեւ վերջին օրը սոյն երկու դրացիներուն մէջ խնդիր կար սահմանի համար։ Ցետոյ կ'գտնենք Աւստրիոյ — Հունգարիոյ շէնքերը, զի հոս ալ Մաճառները չուզեցին խառնուիլ ձուլուիլ Հապսպուրկեան Տէրութեան միւս կիսուն հետ, և իրենց համար՝ իրենց կէս մը արեւելեան ոճով՝ ուրոյն տաղաւար մը կանգնեցին։ Այս զարդարուն ոճին, այս ճոխ ճարտարապետութեան հակապատկեր մ'է անոր քովի երկաթեայ սեւաթոյր շէնքը, որ համակ ոյժ և հաստատութիւն կ'բուրէ։ Մինչ միւսներուն համար բաւական սեպուած էր Սէնի քարափին բնական հիմը, կամ յատկապէս յօրինուած քոնքրէդ հիմը, անգլիական տաղաւարին ճարտարապետները պէտք տեսան համակ երկաթեայ հիմ մը ձեւացնելու, և անոր վրայ բարձրացնելու հսկայ շէնք մը անգլիական երկաթէ, իբրեւ ընդօրինակութիւն իրենց Հէնրի Ը. Թագաւորին օրով կառուցուած Քինկսդըն Հաուզի։ Հոն Կալլէսի իշխանը, Բարիզի ամէնէն հաւատարիմ օտարազգի հիւրը, պիտի ընդունի այցելուները, իբրեւ նախագահ անգլիական բաժնի կարգադիր յանձնաժողովին, և իր բացակայութեան, շէնքը բաց պիտի ըլլայ հասարակութեան։

Մեծն Բրիտանիայէն յետոյ կ'երեւին Պելժիա, Շուէտ և Նորվեկիա, և յետոյ միւս երկիրները, բայց հոգ տարուելով որ տաք և պաղ երկիրներն իրարու յաջորդեն, որովհետեւ Արուեստահանդէսին ճարտարապետները խորհեր են թէ շէնքի մը երեւոյթն իր վրայի կլիման կ'անդրադարձնէ, [օրինակի համար, հոլանտական տուն մը խոնաւ կլիմայի յատուկ ըլլալու ակներեւ նշանները կ'ցուցնէ իր ոճովը իսկ, մինչ իտալական տուն մը բաց և զուարթ մթնոլորտի մը տակ գտնուիլը կ'յիշեցնէ.] ուստի, բոլոր հիւսիսային երկիրները մէկ գիծի վրայ շարելով մելամաղձիկ երեւոյթ մը յառաջ պիտի գար, իսկ բոլոր պայծառութիւնն ու ոգեւորութիւնն հարաւային երկիրներու տաղաւարներուն սեփական պիտի մնային։

Գերմանական շէնքը Գերմանական վերածնութեան ոճովն է, յոր և նման ԺԵ. և ԺԶ. Դարերուն կանգնուած կորդ մը քաղաքապետական շէնքերու, նկարուն ճակատ, բազմերանգ ձեղուն, սրածայր աշտարակներ, որք Միջին Դարերու ճարտարապետներուն պարծանքն էին, ինչպէս ան տանէն մնացած մեծ եկեղեցիներու վրայ կ'երեւին, թէեւ երկաթի գործածումը դադրեցուց զանոնք։ Այս և ուրիշ տաղաւարներու ճարտարապետութիւնն այնքան խնամով ծրագրուած է որ հեռուէն տեսնող մը կրնայ ըսել թէ այս գերմանական է, միւսն անգլիական կամ հոլանտական է, ևն., բաւական է որ զանազան ազգերու և շրջաններու շինութեանց ճաշակին և ոճին վրայ գաղափար ունեցած ըլլայ։ Սպանիա եւս գեղարուեստական վերածնութեան շրջանին յատուկ ապարանք մը շինած է։ Պէտք է գործածենք այս «Ապարանք» բառը, գո՛նէ զգուշանալու համար այն «Բանայիրական» կամ տօնավաճառական տպաւորութենէն զոր յառաջ պիտի բերէր «տաղաւար» բառին յաճախակի կիրառումը. զի Արուեստահանդէսի այս pavillonներ իրօք մէյ մէկ առժամեայ palaisներ են, — թէեւ կ'ձեւոյ սիւներն յաճախ ուրիշ բան չըլլան բայց եթէ գաճէ նմանահանութիւններ, կամ սպիտակափառ չիմէնդօն մարմարոնի կեղծիքը ցուցուած ըլլայ՝ կեղծիքներու աննման ստանին մէջ, և հազուագիւտ փայտեր ու զմայլելի քանդակներն ալ խառնեքարտի հրաշագործութիւններ ըլլան պարզապէս, հազիւ վեց ամիս ապրելու սահմանուած՝ ԺԶ. Դարուն մէջ կառուցուած, կամ առ նուազն վեց հարիւր տարուան գոյութիւն ունեցող պալատի մը տպաւորութիւնը թողլով մեր վրայ։ Հետեւապէս, Սպանիոյ շէնքին բաց տախտակամածները, ցցուած պատշգամբները, տաք երկիրներու յատուկ բացութիւններն ու թեւութիւնները սպանիական ճարտարապետութեան սիրահար մեծանուն արուեստագէտին՝ Կիւսդավ Տօրէի՝ ճոխ նկարները կ'յիշեցնեն, որոց հաւատարիմ մէկ նմանութիւնն են իբրեւ Թերոկէզիին զանազան հանրային կամ սեփական շէնքերէն հաւաքուած և այս Բարիզի ապարանքին մէջ քով քովի բերուած քանդակներու կաղապարումները։

Ի մի բան, խաղաղութեան տասն և ութ դաշտերու վրայ տասն և ութ ճակատամարտներու սկզբնաւորութիւնն էր որ եղաւ այս շաբաթ օր։ Ամէն երկիր ըստ կարի շատ տեսակ արդիւնք ի ցոյց դնելու համար, որչափ հնար է աւելի գետին ուզեց, և ամէնէն աւելի ու ամէնէն առաջ գետին համար պայքար մղուեցաւ։ Շան տը Մառսի, Էնվալիտի, Թրոքատէրոյի շէնքերուն մէջ, ինչպէս նաև Քարափներու և Վէնսանի անտառին շէնքերուն մէջ իրաւ է որ գետնի պակասութիւն չկար, բայց ամսէ ամիս այս կամ այն երկիր կ'գանգատէր թէ իրեն համար սահմանուած տեղը քիչ պիտի գայ իր ցուցադրութեանց։ Օտար ազգերուն մինչդեռ բոլոր տրամադրելի գետնին 100ին 40ը սահմանել որոշուած էր, Ֆրանսական կառավարութիւնն հարկադրուեցաւ 10 առ 100 զիջել Ֆրանսական բաժինէն, և 50 առ 100 տալ օտարներուն, այնպէս որ տասնեւութ ճիւղերուն իւրաքանչիւրին մէջ, Ֆրանսական բաժինը կ'գրաւէ գետնին կէսը, միւս կէսը բաժնուած ըլլալով ցուցադիր ազգերուն մէջ՝ անոնց արտադրութիւններուն ցուցադրութեան համար՝ Բաց աստի, Ֆրանսացի կարգադիր Մարմիններն հոգ տարին որ իրարու հակառակ երկիրներ իրարու քով չիյնան, ոչ շէնքերու կարգին մէջ, ո՛չ ալ ցուցադրութեանց շարքին մէջ։ Օրինակի համար, տեղ մը քով քովի չէք տեսներ Սպանիան և Միացեալ Նահանգները։ Իր հիւրերը սեղանին շուրջ դիւանագիտական խորագիտութեամբ շարող կենցաղագէտ տանտիրուհին միայն կ'հասկնայ թէ ի՛նչ դժուար գործ էր այս կանխահոգ կարգադրութիւն զանազան ազգերուն, որոց դիւրազգածութիւններուն և անձնասիրութիւններուն հպումէն ու շփումէն վէճ կրնար ծագիլ յառաջիկային, փոխանակ խաղաղուտ և բարեկամական մրցում մը միայն յառաջ գալու։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԸՆԹԱՑՔ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԵԱՆՑ

Պօէրք յարձակումներ կ'ընեն ամէն կողմ։ Պլէօմֆոնդէյնի շուրջը լրտեսներ և պահակախումբեր մրջիւնի պէս կ'վխտան։ Երկաթուղւոյ գիծը պաշտպանութեան տակ առնուած է։ Լորտ Ռոպէրդս խոհեմութեամբ իր պատրաստութեանց ամբողջանալուն կ'սպասէ և պարապ տեղն իր զօրուժին վտանգել չուզեր հետապնդելով սոյն Պօէրները, զորս ձեռք անցընել դիւրին չէ։ Երբ ամէն բան կարգին ըլլայ, այն ատեն միայն պիտի սկսի իր յառաջխաղացութիւն, բայց թէ ի՛նչ ուղղութեամբ, յայտնի չէ։ Ասոր համար առնուազն շաբաթ մը տակաւին սպասելու պէտք ունի։ Ուիբբէնըրի մէջ գաղթային զօրքը պաշարուած կը մնայ։ Սոյն զօրաբաժին որոյ կ'հրամայէ գնդապետ Տալժէզի, 2000 հոգիէ կ'բաղկանայ ըստ նորոգ տեղեկութեանց. ունի չորս թնդանօթ և քանի մը խորտընկէց։ Վերջին լրոց նայելով զօրեղապէս ամրացած է ան և քանիցս յաջողած է ետ մղել թշնամին յարձակումները։ Լէտիսմիթի շուրջ Պօէրք կ'փորձեն մինչեւ Դունտի յառաջանալ. Վան Ռինէնի անցքէն ալ Պօէրներ կ'իջնեն։ Անգլիական աղբիւրէ առնուած հեռագրեր կ'ըսեն թէ Պօէրք անգործ մնալ չեն ուզեր, նկատելով որ գործողութեանց յապաղումն Անգլիացւոց գործին կուգայ։ Սկիզբէն Պօէրաց նպատակն էր ստիպել զԼորտ Ռոպէրդս որ իր հաղորդակցութեան գիծն և երկաթուղին պաշտպանելու համար նուազեցնէ իր զօրքերն և իրենց յաջողին ետ առնել Օրանժի մայրաքաղաքը։ Սակայն կ'երեւի թէ Պօէրք, հակառակ իրենց ոյժին, հաշուագիտութենէ այնչափ չեն հասկնար և նկատողութեան առած չեն Լորտ Ռոպէրդսի զօրաց բազմութիւնն որ բոլորովին կարող է պաշտպանել թէ՛ երկաթուղին և թէ Բարեյուսոյ սահմանագլուխը, միեւնոյն ժամանակ ալ կարենալ ոյժեր պահել իր ձեռքին տակ ի Պլէօմֆոնդէյն։ Կ'ծանուցուի թէ Պօէրք Պրանտֆորդի արեւելեան կողմը նորանոր ամրութիւններ կ'շինեն։ Ջրոյ Աւազաններու մօտ և յՈւօստէրվալ տակաւին բազմաթիւ զօրքեր ունին։

ՌՈՊԷՐԴՍ ԵՒ ԿԷԴԷՔՐ

Մարէշալ Ռոպէրդս ծանր տնօրինութիւն մ'ըրաւ հրամայելով Զօր. Կէդէքրի որ իր իշխանութիւնն ուրիշի մը յանձնէ և ինք Անգլիոյ ճամբան բռնէ։ Զինուորի մը համար աւելի խիստ ու անգութ բան չկայ։ Նաբոլէոն Ա. իսկ, որ կակուղ սիրտ մը չունէր, անանկ դիւրութեամբ պաշտօնանկ չէր ըներ մի անգամ ընտրուած հրամանատար մը։ Լուի ԺԴ. իսկ որ եսասէր մը համարուած է իրաւամբ, հետեւեալ շնորհալի խօսքը միայն ուղղեց Մարէշալ Վիլըրուայի որ պարտութեան մը պատճառ եղած էր. «Մարէշա՛լ, մեր տարիքին մէջ, ա՛լ բախտը չժպտիր մեզ»։ Սըր Ռ. Կէդէքր անանկ շնորհալի վարմունքի մը չարժանացաւ։ Իր զինուորական համբաւը շատ փայլուն էր երբ Հարաւ. Ափրիկէ մեկնեցաւ։ Սուտանի մէջ նշանաւոր հանդիսացաւ և արժանի եղաւ ստանալու այն ընտանեկան մականուններէն մին, որք զինուորներու սէրն ու վստահութիւնը կ'յայտնեն, ինչպէս Լորտ Ռոպէրդս ստացած է Պօպս մականունը։ Այս ամէնը ձիւնի պէս հալեցան Ցուննիսի արեւին տակ։ Զօր. Կէդէքր անյաջող եղաւ, ինչպէս որ եղած էին ամենքն ալ Պուլլըրէն մինչեւ Միթուէն։ Արդ, այս անյաջողութիւնը չներուեցաւ Զօր. Կէդէքրի ու պաշտօնանկ եղաւ։ Հիմա նուաստաբար իր երկիրը պիտի դառնայ մինչ իր զինակիցներն ու իր զօրաբաժինը պիտի շարունակեն կռուիլ։ Զօրավարն անշուշտ չի յուսար որ խանդավառութեամբ ընդունուի Անգլիոյ մէջ, ճիշտ ինչպէս ընդունուեցաւ Սըր Ճօրճ Հուայդ, որուն ռազմագիտական սխալները մոռցուեցան շուտով։ Անշուշտ Վիքդորիա Թագուհին շնորհաւորական հեռագիր պիտի չղրկէ իրեն, ճիշտ ինչպէս ղրկեց նաւային հրիրապետի մը որ փայլուն կերպով մասնակցեցաւ Դունկէլայի կռիւներուն։ Իսկ Զօր. Ռոպէրդս չի կրնար անգիտանալ թէ այն օրէն երբ Պօէրներու ընդդիմութիւնն աւելի գործօն եւ աւելի յաջող ձեւ մը առաւ, իրեն համար դժփիններ պատրաստողներն սկսան կծու քննադատութիւններ ընել և պահանջել որ իրեն տեղ ընդհ. հրամանատար կարգուի Լորտ Քիչնէր, աւելի երիտասարդ և աւելի եռանդոտ ռազմագէտ նոր դպրոցի։

ՀՈԼԱՆՏԱՑԻ զինուորական կցորդն որ վիրաւորուած էր ի Քորն Սբրուդ, վիրաբուժական գործողութեան մը հետեւանօք մեռաւ։

ԲՐԵՏՈՐԻԱՅԷ կ'հեռագրեն.— «Վերջին գործողութեանց միջոցին գերի ինկած անգլիացի զօրաց թիւը 1,800 չէ այլ 1,000էն պակաս է։ Այս սխալն առաջ եկած է պօէր զօրավարներու զանազան տեղեկագրերէն որք միեւնոյն դէպքն երկրորդած են։ Տէվէդստորբի մօտ կռիւը կ'շարունակուի կատաղի կերպով, սակայն ելքն անստոյգ է։

ԼՈՆՏՈՆԻ պատերազմական գործոց պաշտօնատունն որ մինչեւ ցարդ լռութիւն կ'պահէր Մէրքաքսֆոնդայնի նոր ձախողուածի մասին, վերջապէս յայտարարեց թէ իր ստացած տեղեկութեանց նայելով այդ լուրը բոլորովին շինծու է։ Անգլիացւոց սիրտը վերջապէս հանդարտեցաւ, վասն զի Տէյլի Մէյլի և Նիւ Եորք Հէրալտի հրատարակած հեռագրերէն ի վեր՝ ընդհանուր մտահոգութիւն կ'տիրէր ամենուրեք։

ՄԱՀ ԳՆԴԱՊԵՏ ՊԱՏԷՆ ՊՕՈՒԷԼԻ.—Լոնտոնի լրագրաց մէջ հրատարակուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ գրոյցի մը նայելով գնդապետ Պատէն Պօուէլ մեռած կամ մահամերձ է տենդի հետեւանքով։ Ուրիշ հեռագիր մ'ալ կ'ըսէ թէ Պօէրք վերստին գրաւեցին Սմիթֆիլտն և թէ Անգլիացիք հոն կը քաշուին եղեր Նորթի ուղղութեամբ։

ՋՕՐ. ՈՒՕՐՐԸՆԻ ԿԵԱՆՔԷՆ.— Ֆրանս. Թերթ մը հետեւեալ զուարճալի պատմութիւնը կ'ընէ. «Անգլ. զօրավար Սըր Չարլզ Ուօրրըն կատաղի մաքրասէր մ'է։ Նոյն իսկ պատերազմի դաշտին վրայ կ'կատարէ իր սովորական լուացումը։ Վալ Քրանցի ճակատամարտին օրը, երբ տակաւին արեւը ծագած չէր հորիզոնին վրայ, Պօէրք արդէն գնտակներու տարափ մը կ'տեղացնէին անգլ. բանակետղին մէջ։ Սըր Չարլզ Ուօրրըն տեսնելով թէ պիտի չկրնայ հեռանալ իր կեցած տեղէն, հրամայեց ծառային որ ջուր և օճառ բերէ։ Եւ հոն՝ մինչ զօրքերը տեղերնին կ'առնէին ու մինչ թնդանօթները կարգի կ'դրուէին, Սըր Չարլզ Ուօրրըն ամենայն պաղարեամբ կ'լուացուէր օճառով։ Այս միջոցին թղթաբեր մը գալով կ'ըսէ թէ Սըր Ռ. Պուլլըր ստիպողապէս տեսնել կ'ուզէ զինք։ Սըր Չարլզ Ուօրրըն կը խնդրէ թղթաբերէն որ երթայ ըսէ թէ շատ զբաղած է։ Եւ ահա կ'հասնի երկրորդ թղթաբեր մը և յետոյ երրորդ մը։ Պատասխանը նոյն է։ Վերջապէս Սըր Ռ. Պուլլըր ինք անձամբ կուգայ։ Եւ ամբողջ անգլ. բանակը, ինչպէս նաև Պօէրք իրենց ամրութիւններուն վրայէն ականատես կ'ըլլան տարօրինակ տեսարանի մը։ Երկու զօրավարներ որ պատերազմական խորհուրդ մը կազմած են, մին ձիուն վրայ և միւսն օճառի պղպջակներուն մէջ։

ՋՕՐ. ԿԷԴԷՔՐԻ պաշտօնանկութեան պիտի յաջորդեն ուրիշներ, կ'ըսէ անգլ. թերթ մը, վասն զի եթէ Զօր. Կէդէքր սխալ մը գործեց Սդորմպերկի մէջ, անդին ուրիշ զօրավարներ ալ կան որ պատասխանատու են Մակէրսֆոնդայնի, Սբիոն Քոբի և Քորն Սբրուդի ձախողութեանց։ Միւս կողմէ շատ զարմանալի է որ Մարէշալ Ռոպէրդսի տեղեկագիրը չի խօսիր այն սպային վրայ որ պատասխանատու է Ջուրի Աւազաններու մօտ տեղի ունեցած ձախողուածքին։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԷ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Պէյրայի խնդիրն Անգլիոյ կողմէ ձախաւերութիւն մը կ'նկատուի Մ. Նահանգաց մէջ։ Ամերիկեան թերթ մը կ'ըսէ թէ Նախագահ Քրիւկեր շատ լաւ կ'ընէ եթէ Մօզամպիք արշաւէ, իբրեւ փոխարինութիւն Բորդուկալի ըրածին։ Այս պարագային մէջ Անգլիա Բորդուկալի կառավարութեան արտօնութեամբ զօրք պիտի հանէ ի Լօրէնսօ Մարքուէս, ուրկէ միջազգային վէճ մը և հետեւաբար միջամտութիւն մը պիտի ծնի։

ՄԻԼԱՆԻ գերման հիւպատոսն ուզեց այցելութիւն տալ պօէր պատուիրակներուն որք Տքդ. Լէյտսի հետ խորհրդակցութեան մէջ ըլլալով չկրցան ընդունիլ զայն։ Պատուիրակներէն մին յայտարարած է թէ տակաւին ո՛ և է ծրագիր կազմած չեն։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԲՐԵՏՈՐԻԱ, 14 Ապր.—(Պաշտօնական հեռագիր Պօէրներու կողմէ). Ուիբէնըրի մօտ կռիւը կ'շարունակուի։ Պօէրք գրաւեցին 500 եզ. ձի և ջորի։ Զօր. Ֆրէնճան յաղթեց անգլ. ջոկատի մը որ փախաւ դէպ ի Վոլվէրբուրգ։

ՊՐԱՆՏՖՈՐԴ.— Կ'ըսուի թէ Բէդրուս և Տէ Վէդ հրամանատարները կռիւ մը սկսած են այն անգլ. զօրաց հետ որք Պլէօմֆոնդէյնէ օգնութեան կուգային Ուիբբէնըրի պահապան զօրաց։

ԼՈՆՏՈՆ.— Երեկոյեան լրագիրք Լէտիսմիթէ այսօրուան թուականով հեռագիր մը կ'հրատարակեն, որ կ'ըսէ թէ բնիկ յառաջապահները լուր բերած են որ Էլանտսլակդէ գաւառին մէջ գտնուող Պօէրք Պիկկըրս լեռներէն անդին քաշուեր են։ Պօէր ջոկատ մը յաջողեր է երեք ածխահանք օգն հանել։

ՃԷՑՄՍԴԱՈՒՆ [Ս. Հեղինէ].—Գնդ. Շիլ և ուրիշ երկու գերիներ երեկոյին փորձեցին փախչիլ, բայց բռնուեցան։ Գնդ. Շիլի գրպանէն խոշոր դանակ մը ելաւ։ Գնդ. Շիլ և իր երկու ընկերներ ցամաք հանուելով միջնաբերդը տարուեցան։

ԼԱ ՀԷ.—Պօէր պատուիրակութեան պետ Մ. Ֆիշըր այս առտու այցելեց նախարարապետին։ Այցելութեան ներկայ էին Մ. Բիրբրն և Տքդ. Լէյտըս։ Կէս օրէն ետքը Պօէր պատուիրակներն այցելեցին արտաքին գործոց նախարարին։ Ամէն տեղ ժողովուրդը խանդավառ ցոյցեր ըրաւ պատուիրակութեան։

ԲԱՐԻԶ.— Արուեստահանդէսին բազմութիւնն երեկուան չափ խուռն էր։ Այցելուք գլխաւորապէս դիմեցին օտար ազգաց տաղաւարներն և Շան տը Մարսը։ Ո՛ և է դէպք չպատահեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ, 17 Ապրիլ.—Ֆօրդին Սդրիմի մէջ կարեւոր ճակատամարտ մը տեղի ունեցած է, որոյ արդիւնքն յայտնի չէ տակաւին։

—Անգլ. մամուլը միաձայնութեամբ կ'հաստատէ Բարիզի Արուեստահանդէսին յաջողութիւնը։

ԲԱՐԻԶ.—Ռուս դիւանագէտ մը կ'հաստատէ թէ Չարը Քոբէնհակ այցելէ վերջ Օգոստ.ին Բարիզ պիտի գայ Արուեստահանդէսն այցելու համար։

—Շուէտի Թագաւորն ամսոյս վերջը Բարիզ պիտի գայ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ Դաշնակցային խորհուրդն ու Ռայխսդակը վերջնապէս քուէարկեցին հարաւային բեւեռ ղրկուելիք գերմանական արշաւախումբի մը համար պահանջուած վարկը։ Արշաւախումբին անդամ են Պերլինի համալսարանին աշխարհագրութեան ուսուցիչ Տքդ. Տրիգալսքի և ուրիշ չորս գիտնականներ։ Նաւուն շինութիւնը պիտի աւարտի 1901 Մայիս 1ին։ Երկայնութիւնն է 46 մեդր և լայնութիւնը 11 մեդր։ Երեք տարուան համար ածուխ և պաշար պիտի կրնայ պարունակել։ Արշաւախմբի անդամք իրենց հետ պիտի առնեն 50 հատ էսքիմական շուներ որոց պէտք պիտի ունենան իրենց կառաբեկիք ուսումնասիրութեանց միջոցին։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ Արտաքին գործոց նախարարը մերժողական պատասխան տուաւ Սպանիոյ ծանուցագրին, որով Փիլիպպեանց հարաւային կղզի երկու կղզիները կ'պահանջէր։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը չընդունիր այս կղզիներուն վրայ Սպանիոյ իրաւունքը։ Ուաշինկդընի մէջ կասկած կ'յայտնուի թէ Գերմանիա դրդած է Սպանիոյ կառավարութիւնն այսպիսի ձեռնարկ մ'ընելու, որովհետեւ կ'փափաքի գնել նոյն կղզիները։

ՏՈՎԱԿԱԼ ՏԻՒԻԻ իր նախագահական ընտրելութիւնն յաջողցնելու համար իր ծրագրին հիմերը պատրաստեց և Ամերիկացի ժողովրդեան ուղղուելիք յայտարարութիւնը խմբագրեց։ Հզօր ջանքեր պիտի ըլլան այս մասին։ Տովակալն երկար տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Վան Վիք դատաւորին հետ, եղբայր Նիւ Եօրքի քաղաքապետին որ յառաջիկայ ընտրութեան մէջ Նիւ Եօրք քաղաքի ամէնէն ազդեցիկ պատուիրակներէն մին պիտի ըլլայ։

ԲԱՐԻԶԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ.—Բարիզի Թրանսվալեան հիւպատոսն հետեւեալ յայտարարութիւններն ըրած է թղթակցի մը. «Հակառակ պատերազմի յարակից դժուարութիւններուն, Հարաւ. Ափրիկեան հանրապետութիւնն արժանապէս կ'մասնակցի Խաղաղութեան մեծ տօնին։ Արուեստահանդէսին մէջ պիտի տեսնէք անոր նախապետական կեանքն ու ոսկի ճարտարարուեստը։ Պօէրական ագարակ մը և ստորերկրեայ ոսկեհանք մը պիտի ներկայացնեն Թրանսվալը։ Գլխաւոր տաղաւարի մը մէջ պիտի ցուցադրուին Քաֆրներու հետաքրքրական առարկաները, կարկառուն յատկանշներ, ինչպէս նաև լուսանկարներու գեղեցիկ հաւաքածոյ մը որ այցելուներուն առջեւ պիտի պարզէ Թրանսվալի գիւղական տեսարաններ ու մանաւորապէս բլուրները, որք այնքան օգտակար եղան Պօէրներուն։ Եօհաննէսպուրկի երկու պատկերները, մին քաղաքին հիմնարկութեան պահուն և միւսը տասն տարի առաջ լուսանկարուած, հետաքրքիրներուն գաղափար մը պիտի տան վերջին քանի մը տարիներուն մէջ կատարուած յառաջդիմութեանց վրայ։ Ուրիշ լուսանկարներ ցոյց պիտի տան գաղթական Պօէրը, որ 12 զոյգ կովերով լծուած իր սեանդական սայլով հունէ մը կ'անցնի։ Ոսկեհանքն անշուշտ ամէնէն աւելի հետաքրքրութիւն պիտի շարժէ։ Այցելուներուն առջեւ ցոյց պիտի տրուի թէ ի՛նչպէս ոսկի կ'հանեն»։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլ. Նաւաբաժինն որ բաղկացած է 16 մարտանաւերէ, յաջորդ շաբթու պիտի հասնի Նափոլի, ուր պիտի բացուի Առողջապահական Արուեստահանդէսը։ Ումպերդօ Թագաւոր Նափոլի պիտի գայ աչքէ անցընելու համար իտալական և անգլիական մարտանաւերը։

ՊՈՒՔՐԷՇԷ կ'հեռագրեն թէ Ռումանիոյ Թագաւորն ու Թագուհին Ապրիլ 18ին Ապազիոյ մէջ պիտի տեսակցին Ֆերտինանտ իշխանին հետ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ՝ Արտաքին գործոց պաշտօնատան Թղթակցութեանց դիւանի քարտուղար Ռ.ղըբ պէյի և Քարա—Աղաճի գայմագամ Ապտուլլահ Նազըմ էֆ.ին։

Գ. կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ՝ Պէրութի Թաղապետութեան նախագահ Գարանիքզատէ Ապտիւլգատիր էֆ.ի. Գ. կարգի Մէճիտիյէ՝ կենսագրութեանց դիւանի տնօրէն Ալի Րիզա պէյի։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ՍԱԿԸ.— Կ'յիշուի թէ Թղթատարական վերատեսչութիւնը վերջերս խորհած էր միայն 20 փարայի փուլ փակցնել այն նամակներուն վրայ, որք երկաթուղիով Թուրքիոյ ներսերը կ'ղրկուին, ինչպէս կ'ըլլայ արդէն մէկ նահանգիստէ միւսը ղրկուած նամակներու համար։ Վարչական Խորհրդոյ մէջ երկու կարծիք կ'տիրէ այս մասին։ Ոմանք կ'ըսեն թէ այս կերպով եկամուտները չափազանց պիտի աւելնան և ոմանք՝ պիտի պակսին։ Արդ, բարձրագոյն հրամանաւ որոշուած է որ Թղթատարական վերատեսչութիւնը վերստին ուսումնասիրէ այս խնդիր, վերջնական որոշում մը տալու համար։

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆՆ հեռագրաւ իր Բարձր գոհունակութիւնն և ողջոյնն

կազմակերպել տալու Նանեայի կուսակալ և զինուորական հրամանատար Օսման փաշայի, որուն վարչական տաղանդն և բարւոք պաշտօնավարութիւնը գնահատուած են Ն. Կայս. Վեհափառութենէն։

ԿԱՅՍ. ԲԱՆԱԿԸ.—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, Արքունի Թնդանօթարանէն 8 սպաներ ընտրուած են, որք Գերմանիա պիտի ղրկուին իրենց զինուորական ուսումը կատարելագործելու համար։ Ասոնցմէ չորսը պիտի մտնին զինուորական օդանաւորդութեան և միւս չորսն երկաթուղիի ճարտարագիտութեան, և ապա պիտի ծառայեն Օսմ. զօրաբանակաց մէջ։

ՇԻՐՔԷԹԻ վարչութիւնը, ինչպէս գրած էինք, որոշած էր երեք կարգի բաժնել Վոսփորի նաւամատոյցներն և բոլոր տոմսակները գնոյն վրայ յաւելում ընել, ասարկելով թէ ածուխին գինը չափազանց սղած է։ Այս մասին տեղեկագիր մ'ալ մատուցած էր Հանրօգուտ Շինութեանց պաշտօնատան, որ Նախարարաց Խորհրդոյ քննութեան ենթարկած էր զայն։ Արդ, Նախարարաց Խորհուրդն որոշեց որ Շիրքէթի առաջարկած յաւելումը կրնայ կատարուիլ, բայց որովհետեւ ածուխի գնոյն բարձրացումն ժամանակաւոր բան մ'է, նոր սակագինն ալ ժամանակաւոր բան մը պէտք է ըլլայ։ Կայս. Իրատէ մը վաւերացուցած է այս որոշում։ Շիրքէթի վարչութիւնն առաւ և իրիկուն երկերկու շոգենաւ պիտի բանեցնէ կամուրջին և Սկիւտարի միջեւ, քսան փարայի տոմսակով։ Բաժանորդագրութեանց մէջ 100էն 30 զեղչ մը պիտի կատարուի և ուղղակի բանող շոգենաւերու երթեւեկութիւնը չպիտի խախտի։ Հանրօգուտ Շինութեանց պաշտօնատունը կայսերական Իրատէն հաղորդած է Շիրքէթի վարչութեան։ Ըստ նոր սակացոյցի, Սկիւտարի, և քովի նաւահանգիստներուն պարզ տոմսակը 30 փարայէն 40ի ելած է, իսկ երթ եւ դարձ միանգամայն՝ 60 փարա, Մէվքի 60 փարա, իսկ երթ եւ դարձ 100 փարա։

ՄԱՆՐՈՒՔ ԴՐԱՄ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Փողերանոցը 2 հարիւր հազար ոսկւոյ չափ 5 և 10 փարանոց մանրուք դրամ պիտի պատրաստէ։ Այս դրամները պղնձէ պիտի ըլլան և պիտի պարունակեն հարիւրին 10 արծաթ միայն։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ «Օրէլ» շոգենաւն ահլի օր Պոլսոյ նաւահանգիստ հասաւ, 1000ի մօտ ռուս գաղթականներով, որք Բոդ—Արթուր կ'ուղեւորին։ «Օրէլ», Հարէմ—Իսկէլէսիի առջև քիչ մը կենալէ ետքը, իր ճամբան շարունակեց։

ՀԻՃԱԶԻ ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԳԻԾԸ.— Սէլէյէ մինչև Հիճազ շինուելիք հեռագրական գծին համար պատրաստութիւնք առաջ կ'տարուին փութոյ պնդութեամբ։ Ժողովրդին մէջ հանգանակութիւններ կ'կատարուին այս առթիւ։ Հեռագրական ձողերէն մին իր ձեռքով ներկած է Սուրիոյ կուսակալ Նազըմ փաշա։ Լոնտոնի օսմանեան դեսպանին հեռագրաւ ազդարարուած է որ ապսպրուած երկաթեղէնոյ ամբողջացման և առաքման փոյթ տանի։ Շինութեանց հսկելու պաշտօն ունեցող անձինք յառաջիկայ Եչ. պիտի մեկնին մայրաքաղաքէս։ Սարաճխանէի մէջ գտնուած երկաթ ծեծելու յատուկ մեքենայ մ'ալ պիտի ղրկուի Հիճազ։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ Շինութեանց պաշտօնատունն ազդարարեց երկաթուղւոյ ընկերութեանց որ վակոններով փոխադրուած անասունները պէտք է ապանխուին։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ.—Պարսկական մէկ քանի գիւղերու մէջ ժանտախտ երեւան ելած ըլլալով, Արտաքին գործոց նախարարութիւնը ծանոյց թէ պարսիկ ուղեւորներու երթեւեկութիւնը բացարձակապէս արգիլուած է, և թէ հարկ է որ Պարսիկ կառավարութիւնն ալ այսպիսի խիստ միջոցներ ձեռք առնէ։

ԴԱԴԱՐՈՒՄ.—Յունարէն «Թահիտրոմոս» լրագիրն օրէնքի հակառակ վարուած ըլլալով, անպայման կերպով դադրեցաւ հրատարակուելէ։

ՌՈՍՏՈՍՉՈՒԿԷ կ'գրեն Ապր. 3 թուով. — «Երաշտութեան պատճառաւ անցեալ տարուան հունձքերը շատ վնասուած էին Էտիրնէի նահանգին շատ կողմերը. երկրագործներն յետին կարօտութեան և աղքատութեան մէջ ինկան։ Էտիրնէի կուսակալութեան կողմէ երկրագործներու այս աննախանձելի վիճակ տեղեկագրուելով Վեհ. Կայսեր, հայրական հոգածութեամբ կարեւոր գումարներ ղրկուեցան այդ թշուառներուն սերմնցու և ուտելիք տրուելու համար, և ժողովուրդն երախտագիտական անկեղծ զգացմամբ կ'աղօթէ Ն. Կ. Վեհափառութեան արեւշատութեան համար։

Կ'ըսուի թէ խեղճ աղքատ մը, որ կ'մնար իր վիճակն ուրիշներուն յայտնելէ, խել մը սեզ (չոր խոտ) հաւաքելով և քիչ մը խորովելով փոխըրցուցած է ալիւրի նման և հաց մը պատրաստելով փուռը տուած է եփելու, և սակայն փռան մէջ տեսնուելով այդ տարօրինակ բանը, անմիջապէս եգիպտացորեն և ալիւր օգնութիւն ղրկուած է։

«—Քաղաքէս իրր 7 ժամ հեռու Հայրապօլի գաւառակին առջեւը, կայի յատուկ արտի մը մէջէ ոսկորներու հանք մը գտնուած և մինչեւ հիմա իրր 50—60,000 օխա չոր ոսկոր հանուած է։ Տեղւոյն աղքատ դասակարգին լաւ գործ մ'է եղած այս ոսկորներու հանքը, որ չգիտցուիր թէ երբէ՛ն ի վեր և ի՛նչպէս այդքան կենդանիներ —ուղտ— մէկէն հող թաղուած են, և աղքատներն ամէն օր կ'երթան կ'հանեն և ոսկորի վաճառականին օխան 5—6 փարայի ծախելով, քիչ մը դրամ կ'ունենան իրենց օրապահիկին համար։ Տեսնողները կ'պատմեն թէ ուղտի սանձեր և ուրիշ կազմածներ ալ գտնուած են այդ փորուած տեղէն։»

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ Առեւտրական Համաժողովին որոշմանց մէկ վաւերացեալ օրինակն Հանրօգուտ Շինութեանց պաշտօնատան հաղորդուեցաւ։

ԽԱՀՈՒԷԻ բերքը Պրազիլիոյ մէջ անցեալ տարուանէն շատ պակաս եւ վար եղած է։ Կ'ըսուի թէ գիներու բարձրացումն անկէ յառաջ կուգայ։

ՍԴԱՆՔԵՕՅԻ (Արքիպեղագոս) մետրապոլիտ Տ. Եռաքիմի պաշտօնը վաւերացնող Պէրաթն հաղորդուեցաւ Յունաց Պատրիարքարանին։

ԱՐԾԱԹԱԽԱՌՆ ԿԱՊԱՐԻ հանք մը գտնուած է Քասթէմունիի շրջակայ գիւղի մը մէջ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Ռուս և Ամերիկեան գործակատարներն երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Մեծ—Եպարքոսին և Արտաքին գործոց նախարարին հետ։ Ամերիկեան գործակատարն յետոյ տեսակցեցաւ Ներքին գործոց նախարարին հետ։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ Նորընտիր կուսակալ Իսմայիլ Քէմալ պէյ յառաջիկայ Եչ. կ'մեկնի մայրաքաղաքէս։ Նախորդ կուսակալ Հաշիմ պէյ իր յաջորդին պիտի սպասէ։

ԴԻԱԿՆԵՐ.—Երկուշաբթի առտու, Անատոլու—Ֆէնէրի մէջ դիակ մը գտնուեցաւ։ Ոստիկանական քննութիւնք հաստատեցին թէ Առնավուտգիւղցի Ալէքօ անուն յոյն մ'էր, որ յանցանքի մը համար բանտարկուած էր թէև, բայց ո՛ և է միջոցով բանտէն փախած և Անատոլու—Ֆէնէր բնակող իր եղբօր տունն ապաստանած էր։ Մարդասպանը կ'փնտռուի։

ԿԱՏՂԱԾ ՇՈՒՆ մը երէկ Գասըմ—Փաշայի մէջ տասնամեայ տղու մը ոտքը խածաւ։ Տղան կատաղաբուժական հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆՆ երէկ վեցամսեայ բանտարկութեան դատապարտեց Միսէ անուն կին մը, որ իր նորածին զաւակը պարտէզ նետելով սպաննած էր։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Երկուշաբթի իրիկուն, ժամ 10ին մօտ, Պալըգլըի ազգային գերեզմանատան մէջ կաղնիի մը ճիւղէն կախուած գտնուեցաւ Ազգային Հիւանդանոցի Նախկին խոհարարապետ Նազարէթ Արապեան անուն կեսարացին, որ գրեթէ 6 ամիս առաջ ճամբուած էր։ Նազարէթ 20 տարիէ ի վեր կ'պաշտօնավարէր Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ և 55 տարեկան էր։ Ոստիկանութեան լուր տրուեցաւ իսկոյն, և մանրամասն քննութեամբ մը հաստատուեցաւ թէ Նազարէթ անձնասպան եղած է։ Դիակը Հիւանդանոց փոխադրուեցաւ և երէկ թաղումը կատարուեցաւ։ Նազարէթի գրպանէն երկար գրութիւն մը ելած է, հայերէն գրով և թրքերէն բացատրութեամբ, որով ինքնասպանը կ'յայտարարէ թէ չքաւորութիւնը պատճառ եղած է այս եղերական գործին, թէ 20 տարիէ ի վեր իր ստացած 300 ղրշ.ի ամսաթոշակը Համպուրկի և Պրունսվիքի վիճակահանութեան թղթերուն տուած է, թէ հիւանդանոցէն ճամբուած միջոցին թէեւ 13 ոսկիի չափ պահանջք մը ունէր, բայց վերջին 5—6 ամիսներուն մէջ այդ գումարը մաս առ մաս գանձած է, և թէ ատոր վերջին բնիոնն ալ հատցնելով, 8 օր առաջ որոշած է անձնասպան ըլլալ։ Նազարէթ կ'յաւելու թէ շատ անգամ այդ կաղնիին տակ գացած է իր ահաւելի մտադրութիւնն ի գործ դնելու, բայց չէ համարձակած։ Նազարէթ շնորհակալութեամբ կ'յիշէ նաև պաշտօնատարի մը անունը, որ վերջին օրերը քումից մը տուած էր իրեն և քանի մը օր եւս ապրելուն պատճառ եղած էր։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Բալուի Գաւառ. Վարչութիւնը վերստին խնդրեր է որ ընտրեալ Առաջնորդը՝ Վարդան վարդապետ՝ փութացուի։ Հակառակ պարագային, առաջնորդական ընտրելեաց նոր ցանկ մը ղրկուի և կամ Առաջն. Տեղապահ մը։ Ծանուցած է նաև թէ Տ. Սուքէն քհյ. Առաջն. փոխանորդ նշանակուած է։

—Սամսոնի Տեղապահ Տ. Գնէլ Ծ. Վրդ. իր թեմերէն Գավազ հովուական այցելութեան գացեր և շատ աղքատ գտեր է տեղւոյն ազգայնոց վիճակը։ Այս գիւղ Սամսոնէն 8 ժամ հեռու է 150 տուն բնակչօք. որոց միայն 17ը Հայ։ Ո՛չ եկեղեցի կայ, ոչ դպրոց և ոչ ալ քահանայ։ Գնէլ Վրդ. այս մասին ինչ ինչ կարգադրութիւններ ըրեր է։ Հոն գտնելով Սվազի Առաջնորդին օգնական Եսայի Վրդ.ը, միասին ժամերգութիւն կատարեր են ժողովուրդը տան մը մէջ հաւաքելով, ուր Գնէլ Վրդ. Թրքաբարբառ քարոզ մը խօսեր է, որուն ներկայ գտնուեր են բոլոր Յոյներն ալ։

—Տիարպէքիրի առաջն. տեղապահը կ'խնդրէ թախանձագին որ իր հնգամեայ պաշտօնավարութիւնը բաւ համարուելով, իր վերջնական հրաժարականն ընդունուի, և եթէ ասիկա հնար չէ, գէթ եռամսեայ արձակուրդ մը տրուի իրեն, ինչպէս խնդրած էր նախապէս։

—Գումգաբուի Աղքատախնամը շնորհակալութեամբ կ'ծանուցանէ մեզ թէ Յովհաննէս էֆ. Եսաեան տասն ոսկի նուիրած է։

—Դաւրէժի ազգայինք անցեալ տարի կազմեր էին «Հակալկոլական Ընկերութիւն Պարսկաստանի», որոյ կանոնադրութիւնը մեզ ղրկեր են այս օրերս։ Իրենց կանոնադրութեան նշանաբան դրեր են անգլիացի հանգուցեալ պետական մարդու մը սա խօսքը. — «Ալկոլը մեր օրերում աւելի աւերումներ է գործում, քան թէ այս երեք պատմական աղէտները՝ սովը, ժանտախտը և պատերազմը։ Ալկոլը՝ սովից ու ժանտախտից աւելի է կոտորում, պատերազմից աւելի սպանում։ Սպաննելուց աւելին է անում, անպատուութիւն է բերում»։ Ընկերութեան անդամները կ'խոստանան և կ'աշխատին ոգելից ըմպելիք երբեք բերան չդնել, և իրենց շրջանակներուն մէջ քարոզել և գործել արբեցութեան դէմ։ Ամենուրեք ճիւղեր կազմելով, արբեցութեան դէմ գործել կ'առաջադրէ Ընկերութիւնը, և արդէն Պարսկաստանի մէջ տեղ տեղ յաջողեր է արմատ բռնել։ Այս բարոյական գործին կ'մասնակցին առանց սեռի, կրօնի և ցեղի խտրութեան ամէն թշնամիք արբեցութեան։ Ընկերութիւնն ի մէջ այլոց հրատարակութիւններ կ'ընէ, ոգելից ըմպելիքներու ընկերական և անհատական վնասները ցոյց տալու համար։

—Կ'լսենք որ Գերման Որբանոցներու ընդհ. տնօրէն Մ. Էտուար ֆոն Պէրկման իր որբանոցներուն մէջ նոր որբեր ստանալու համար բանակցութեան մէջ է Ազգ. Պատրիարքարանի հետ։

—Գաւառներէ դարձեալ սկսած են կարօտութեան գրեր հասնիլ Պատրիարքարան։ Նպաստից յանձնաժողովը, որ իր սնտուկին մէջ դրամ չունի կ'ըսուի, ի՞նչ պիտի ընէ, մանաւանդ այս Զատկական օրերու մէջ։

—Մշոյ Գաւառ. Ժողովոյ Նորոգ ընտրութիւնը Պատրիարքարան տեղեկագրուած և հաստատութիւնը խնդրուած է։

—Ակնայ առաջն. տեղապահ Տ. Արիստակէս Վրդ. դարձեալ պնդած է իր հրաժարականին վրայ։

— Ախալքալաքի երկրաշարժէն վնասեալ ազգայնոց ի նպաստ Միքայէլ էֆ. Յակոբեան 10 ոսկի յանձնած է Պատրիարքարանի։

—Կէտիք Փաշայի Թաղ. Խորհուրդը ժամանակէ մ'ի վեր տեսակ տեսակ դժուարութիւններ կ'յարուցանէ Զօրից Թաղից Աղքատախնամ Ընկերութեան գործառնութեանց դէմ։ Ինչպէս որ Ծաղկազարդի կիրակի առաւօտուն ալ արգիլած է Աղքատախնամ Ընկերութիւնն եկեղեցւոյն մէջ պնակ շրջագայեցնելէ և բակը պնակ դնելէ։ Ասոր հետեւանօք երկու մարմիններուն մէջ բաւական կարեւոր խնդիր մը տեղի ունեցած է։ Աղքատախնամի Տնօրէն Խորհրդոյ անդամք հրաժարական ղըրկած են Հիմնադրաց Ժողովի Ատենապետին։ Ըստ մեզ, Կէտիք Փաշայի Թաղական Խորհուրդն երբեք իրաւունք չունի Պատրիարքական կոնդակներով, Վարչական Ժողովներով հաստատուած Ընկերութեան մը գործառնութեանց դէմ արգելքներ յարուցանել, նկատելով որ յիշեալ Ընկերութիւնն իր հաստատման թուականէն ցայսօր իր իրաւասութեան սահմանին մէջ ունեցած է Կէտիք Փաշայի Թաղն ալ, որոյ աղքատներուն ալ կ'օգնէ, և կարծենք Թաղ. Խորհուրդը պատճառ մը չունի այսուհետեւ այդ իրաւասութեան շրջանակը նեղցնելու։

Դ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ ՈՐԲԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ԲԵՐԱ, 4/17 Ապր. 1900

Դաւիթ Սարգիսեանի որբոց համար ձեզ կ'ղրկեմ կէս Օսմ. ոսկի, խնդրեմ յանձնէք դժբախտ ընտանիքին։ Մէկ ծրար ալ տղայոց համար հագուստներ ունիմ ղրկելու. ինչպէ՞ս ընեմ, ձեզ ղըրկե՞մ յանձնէք, թէ տուներնուն տեղն ըսէք հոն ղրկեմ. ինչպէս որ ուզէք։

Վերժին Մ. Գաբամաճեան

Ծ. ԽՄԲ.— Կ'գովենք բարեսիրտ նուիրատու Տիկինը՝ խեղճ փոքրիկներուն Զատկի առթիւ հագուստ ղրկելու ազնիւ հոգածութեանն համար։ Հասցէն նամակաբերին հաղորդած ենք։

Ուշադրութիւն կ'հրաւիրենք Ճէվահիրճեան վաճառատան այսօրուան Ազդին վրայ, որով փափաքելի դիւրութիւն մը կ'տրուի Արուեստահանդէսին ժամանակցել ուզող ազգայիններուն, որք չեն կրնար, կամ ժամանակնին չի ներեր անձամբ ցուցադրել իրենց արտադրութիւնները Բարիզի Արուեստահանդէսին մէջ։ Յիշեալ տունը, քանի տարիէ հետէ հաստատուած ըլլալով Բարիզի մէջ, մշակած է ընդարձակ յարաբերութիւններ, և ամէն դիւրութիւն ունի այս առթիւ իրեն ըլլալիք յանձնարարութիւնները կանոնաւորապէս գործադրելու։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Այս օրուան Թղթաբերով առնուած Լոնտոնի թերթերուն մէջ հետեւեալ վերջին հեռագիրները կ'գտնենք Պատերազմին վրայ.—

Պլէօմֆոնթայն, 12 Ապրիլ. —Զինուորական կացութիւնն այժմ բոլորովին գոհացուցիչ կրնայ նկատուիլ։ Դէպ յառաջ նոր արշաւանք ընելու համար Լորտ Ռոպէրդսի պատրաստութիւնք ի հարկէ երկար կ'տեւեն, որովհետեւ քիչ կառախումբ կայ իր տրամադրութեան տակ։ Երկաթեայ գիծը մէկ հատ ըլլալուն համար, շատ յապաղում յառաջ կրնայ գալ։ Բայց Պօէրներն ալ Հարաւի հետ մեր հաղորդակցութիւնները կտրելու համար նոր փորձ չըրին։ Թէեւ Պօէր փոքր զօրախմբեր կ'երեւին գծին մօտերը, բայց չի կարծուիր որ ծանր վնաս մը տան։ Երկաթեայ գիծն իր բոլոր երկայնութեան վրայ զօրեղապէս պաշտպանուած է։

Էլիօթ Նօրթհ, 12 Ապր. — Ռուքսվիլի Պօէր զօրախմբէն 200 հոգի պահպանութիւն կ'ընեն ճամբուն վրայ դէպ այս կողմ։ Պօէրք ծանր կորուստ կրեր են Ուիբէներրի վերջին ճակատամարտին մէջ, մանաւանդ Զասդրոհի զօրախումբը։ Շատ լաց ու կոծ կայ կիներուն մէջ։ Օգնութիւն հասցնելու համար թախանձագին կոչում եղաւ Ռուքսվիլի Պօէր զօրախմբին։ Այսօր կռիւը կ'շարունակուի ի Տէ Վէզ'ս Տօրբ։

*** Պօէր սպայ մը կ'ըսէ թէ Պօէրները շատ նեղացած են Ուիբէներրի ճակատամարտին ելքին վրայ։ Անգլիացիք բաց դաշտի վրայ չեն գար կռուելու, և անգլ. թնդանօթներուն կրակն ահարկու է, այնպէս որ Պօէրները չեն համարձակիր դուրս գալ պատնէշներէն։ Պօէրները նաև կ'վախնան որ ժամէ ի ժամ անգլիական նոր զօրք օգնութեան պիտի գան ի Ուիբէներր։ Պօէր հրամանատար Օլիվիէի թնդանօթներէն մէկը ջախջախուեցաւ։ Սմիթֆիլտէ պօէր զօրախումբ մը գնաց յօգնութեան Ուիբէներրի Պօէրներուն։

Բէթհուլի, 13 Ապրիլ.— Զօր. Ջերմայտի հրամանին տակ գտնուող Փ. Զօրաբաժինը Պէթանիէ հոս հասաւ։ Շարժում մը կ'սկսի այն Պօէր զօրագնդին դէմ որ պաշարած է Ուիբէները։

Լէտիսմիթ, 13 Ապր.— Հիւսիսային Նաթալի շատ մը երկրագործներ և ագարակապաններ, որք Անգլիոյ հաւատարիմ մնալուն համար իրենց հողերէն արտաքսուած են Պօէրներու կողմէ, Լէտիսմիթէ անցան, դէպ Իսդքօրթ երթալով, ուր զանոնք առժամապէս տեղաւորելու կարգադրութիւններ ըրած է Անգլ. կառավարութիւնը։ Շատ մը բնիկներ ալ որք Անգլիոյ համակրելնուն համար ատելի եղած էին Պօէրներուն, դէպ ի հարաւ չուեցին։

Էլանտսլակթէ. — Տըվընշիրի անգլ. զօրագնդէն տասն զինուորներու վրայ կայծակ ինկաւ երէկ գիշեր, բայց միայն երկուքը ծանրապէս վիրաւորուեցան։

Բարիզ.—Օրանժցի գլխաւոր պատուիրակը՝ Մ. Ֆիշեր՝ ըսեր է թէ Պօէրք ամէն ժամանակէ աւելի հաստատամտութեամբ որոշած են կռիւը շարունակել, մինչեւ որ Անգլիա ճանչնայ իրենց անկախութիւնը։ Առանց այս պայմանին՝ հաշտութիւն պիտի չըլլայ։ Իրենք՝ Պատուիրակներն՝ այս բանն առեկ մը պիտի հասկցնեն Եւրոպական կառավարութեանց։ Եթէ չյաջողին Եւրոպայի մէջ. Զօր. Պօթայի կարգադրութեամբ հրոսակային ահարկու կռիւ մը պիտի մղեն Անգլիացիներուն դէմ։

Բէթլէհէմէն կ'ծանուցուի թէ անգլ. հպատակ Պօէր ագարակապաններու բռնած դիրքն երկիւղ կ'պատճառէ, մասնաւորապէս արեւմտեան գաւառներու մէջ։ Ագարակապաններէն մէկն յայտարարեր է թէ Հոլանտացիք [անգլ. հպատակ Պօէրները] պատեհ առթի մը կ'սպասեն ոտքի ելնելու համար եւ թէ՝ ինք՝ միայն՝ 500 մարդ զինելու համար պէտք եղած մաւզերներն եւ ռազմամթերքն ունի։

Սեուլ [Քորէա].—Կ'ըսուի թէ Ռուսիոյ և Քորէայի միջեւ գաղտնի դաշնագիր մը կնքուած է, որուն համեմատ Քորէա կ'խոստանայ Քոժադոր կղզին [Մազամբո նաւահանգստին բերանը] ուրիշի մը չտալ։ Քորէայի մէջ խռովութիւններ ծագեցան։

Պերլին, 13 Ապր.—Պաւիերացի ջերմ կաթոլիկ Լուտվիկ իշխանին և Պուլկարիոյ Ֆերտինանտ իշխանին միջեւ անգամ մը հակառակութիւն ծագած էր, երբ Պորիս իշխան, Պուլկարիոյ իշխանին անդրանիկ որդին, օրթոտոքս մկրտուեցաւ։ Այս անգամ ալ Ֆերտինանտ իշխան վերջնապէս մերժեց Լուտվիկ իշխանին հարսնիքին ներկայ ըլլալու հրաւէրը. որովհետեւ, կ'ըսուի Միւնիխի մէջ, Ֆերտինանտ իշխան միտքը դրած է նոյն իսկ իր մօր ողջութեան ընդունիլ Օրթոտոքսութիւնն և ամուսնանալ Ռուս մեծ—դքսուհի Ելենի հետ։ Զարն ալ արդէն համաձայն է այս ամուսնութեան։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

Աւասիկ այն ճառն որով Նախագահ Մ. Լուպէ բացուած հռչակեց Բարիզի Արուեստահանդէսը։

«Տեա՛րք

«Ֆրանսական Հանրապետութիւնն հոս հրաւիրելով կառավարութիւններն և ժողովուրդները մարդկային աշխատութեանց մէկ չքնաղ համադրութիւնը կազմելու, նպատակ չունեցաւ միայն հրաշալիքներու ցուցադրութեանց մրցում մը հաստատել, եւ Սէնի եզերաց վրայ անգամ մ'եւս ի յայտ բերել Ֆրանսայի ծանօթ մեծվայելչութիւնն եւ ազնիւ հիւրասիրութիւնը։ Մեր փառասիրութիւնն աւելի հեռուները կ'երթայ. վաղանցիկ հանդէսներու փայլէն վեր է ան, և չի կայանար —որչափ հայրենասիրական սփոփանք ալ զգանք— անձնասիրութեան կամ շահու գոհացումին մէջ միայն։

«Ֆրանսա ուզեց ժողովրդոց միաբանութեան գործին մէջ փառաւոր բաժին մ'ունենալ։ Աշխարհի բարւոյն համար աշխատած ըլլալու գիտակցութիւնն ունի եւ ի վերջ կոյս ազնիւ դարու մը, որուն մոլութեան և ատելութեան դէմ տարած յաղթանակն, աւա՛ղ, անկատար եղաւ թէև, բայց յառաջդիմութեան համար կենդանի հաւատք մը կտակեց մեզ։ Այսպէս ընկերական տնտեսութեան վերաբերեալ հաստատութիւնք ընդարձակ տեղ մը գրաւած են հոս։ Ասոնք, ծանօթացնելով մեզ ընկերակցութեանց կատարելագործութեան համար ազգերու կողմէ թափուած անհատական ջանքերը, սոյն Արուեստահանդէսին կուտան իր բնական նկարագիրը, որ պարտի ըլլալ փայլուն և հսկայ վարժարան մը փոխադարձ ուսուցման։ Հա՞րկ է ըսել թէ անոնք մեզ արգելք չեն սակայն մոռնալու ո՛չ գիտութեանց գիւտերը, և ո՛չ արուեստից և ճարտարարուեստից գլուխ գործոցները։ Ընդհակառակն ինձ կ'թուին ըլլալ քաղաքակրթութեան ինչպէս նաև մեր սոյն գործին միակ նպատակը։

«Անշուշտ հիանալի տեսարան մը կ'պարզէ Ֆիզիքական աշխարհի ույժերը կարգի դնող իմացականութիւնը, որ բնութիւնը կ'հպատակեցնէ անակնկալ կարգադրութեանց, ուրկէ բարեկեցութեան և գեղեցկագիտական վայելքներ կ'ստանանք։ Բայց հանճարն ո՛րքան ալ տիրէ կոյր նիւթին, արդարութեան ու ազնուութեան չի հաւասարիր։ Գեղեցկին ամենաբարձր ձեւը կարելի չէ թուանշաններով ցոյց տալ։ Անիկա այն ատեն միայն կ'յայտնուի երբ բարձրագոյն և այլազան իմացականութիւնները շարժիչ մեծ ույժ մը ստանան, այն է համերաշխութեան զգացումը։

«Բերկրութեամբ կ'յայտարարեմ թէ բոլոր կառավարութիւնք յարգանք կը մատուցանեն այս բարձրագոյն օրէնքին։ Ատիկա մեծագոյն արդիւնքն է բարի կամեցողութիւններու մեծ մըրցումին։

«Հակառակ այն խիստ կռիւներուն զորս ժողովուրդներն իրարու հետ կը մղեն ճարտարարուեստի, առեւտրական և տնտեսական խնդիրներու մէջ, ո՛չ նուազ ստոյգ է թէ անոնք իրենց ուսումնասիրութեանց առաջին կարգին մէջ կ'դնեն տառապանքներն սփոփելու, օգնութիւններ կազմակերպելու, կրթութիւնը տարածելու, աշխատութիւնն ազնուացնելու և գործաւորաց ծերութեան օրերն ապահովելու միջոցները։

«Բարեկամական ողջոյն մը կ'ուղղեմ այն կառավարութեանց որոց օժանդակութիւնն այնքան թանկագին եղաւ մեզ համար, Բարի գալուստ կ'մաղթեմ անոնց արժանընտիր ներկայացուցիչներուն։ Անոնք հասարակաց գործին լաւագոյն աշխատակիցներն եղան եւ մեծ մաս մը ունեցան անոր յաջողութեան գործին մէջ։ Չեմ ուզեր մոռնալ մեր ճարտարապետները, ճարտարագէտները, արուեստագէտները, ձեռնարկուներն ու մեր գործաւորները, որք կարող անձնուէրութեամբ մը հսկողութեան տակ և բազմաթիւ դժուարութիւններու մէջէն յառաջ տարին այս հսկայ ձեռնարկութիւնն և այս պահուս մեզ կ'յանձնեն զայն կազմ ու պատրաստ։

«Տեա՛րք, ներդաշնակութեան, խաղաղութեան ու յառաջդիմութեան այս գործն ապարդիւն պիտի չմնայ, թէև վաղանցիկ ըլլայ անոր պերճանքը։ Աշխարհի կառավարութեանց խաղաղասիրական հանդիպումն ամուլ պիտի չմնայ։ Համոզուած եմ որ, շնորհիւ ինչ ինչ վեհանձն մտածումներու, որոց արձագանգ տուաւ վերջացող դարը, քսաներորդ դարուն մէջ եղբայրութեան լոյսը պիտի ճառագայթէ ամէն կարգի թշուառութիւններու վրայ։ Աշխատութեան յեղաշրջումին մէջ կարեւոր շըրջան մը պիտի բոլորենք դէպ ի երջանկութիւն։ Ահա այս ակնկալութեամբ է որ բացուած կ'հռչակեմ 1900ի Արուեստահանդէսը»։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ 17 Ապրիլ.—Այսօր զրոյց ելաւ թէ Ուիբէներրի պաշարումը վերցած է, բայց Պատերազմական Պաշտօնատունը դեռ չհաստատեց այս լուրը։

—Վերջին տեղեկութիւնք կ'ըսեն թէ Զօր. Տըլարէյի զօրքերը դէմ առ դէմ կ'գտնուին Լորտ Միթուէնի զօրաբաժնին հետ։ Ճակատամարտ մը մօտալուտ է։

—Բեշաւուրէ քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Աֆղանիստանի էմիրը ծանուցագիր մ'ուղղելով Անգլիոյ դիտել տուած է թէ՝ հակառակ Մեծին—Բրիտանիոյ անստոյգ պաշտպանութեան, Աֆղանք շարունակաբար Անգլիացւոց բարեկամ մնացած են։ Բայց այժմ էմիրը խօսքի տեղ գործ կ'պահանջէ Անգլիայէ։

ՏԸՊԼԻՆ.—Վիքդորիա Թագուհին վերջնապէս հրաժարեցաւ Պէլֆաստ (գլխաւոր քաղաք Իռլանտայի մէջ հաստատուած անգլիացի գաղթականութեան) կատարելիք ուղեւորութենէն։

ՀՌՈՄ.— Օրլէանի դուքսը Ումպէրդօ Թագաւորէն արտօնութիւն խնդրեց Իտալիոյ մէջ բնակելու։

ԴԵՀՐԱՆ.—Պարսից Շահը Եւրոպա մեկնեցաւ։

ՔԱՐՄՕ.— Գործադուլը բոլորովին վերջացաւ։ Հանրապետութեան Նախագահը ներում շնորհեց գործադուլի առթիւ դատապարտուած բոլոր յանցապարտներուն։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Վաղը, 6 Ապրիլ, Աւագ Հինգշաբթի ըլլալով, Ղալաթիոյ Սակարանը գոց պիտի մնայ։

ՓԱԿՈՒՄ		
Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.	Օ.Ո.	25 06
Ամէնէն բարձր գին	»	25 07 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25 04 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	123 25
Ամէնէն բարձր գին	»	123 62 1/2
Ամէնէն վար գին	»	123 —
ԲԱՑՈՒՄ Ապր. 5/18		
Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.	Օ.Ո.	25 06
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	123 25
Թումպէքի բաժնեթուղթ	Ղրշ.	697 —
» պարտաթ.	Ֆր.	480 —
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	Օ.Ո.	4 40
Տէրքոսի ջրերի Ընկ.	Ֆր.	299 —
Քարաֆ Գ.Պոլսոյ	»	481 50
Թրամվայ	»	72 50
Անատօլուի Երկ. պարտաթ.	»	502 —
» » բաժն.	Ա.Ո.	9 30/100
Եգիպտ. Քրէտի Ֆոնսիէ	Ֆր.	268 —
Սօս. Օթ. Շէմէն է Վալ.	Ա.Ո.	— —
Քարաֆ Իզմիրի	»	— —
Քաշէֆ Ժէնէրալ Օթթօմ.	Օ.Ո.	— —
ՍԹԻՐԼԻՆԿ		
Քոնսոլիտէ մէկ օրուան	Ոսկի	0.75
« ութ օրուան	»	1 60
Ռումէլի Երկ.	Ֆր.	1 37
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՆԵՐ		
20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87 16
Անգլիական ոսկի	»	110 06
Թօլ Էմբէրիալ	»	90 —
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 06
Օրիմից	»	51 06
Մէթալիք	»	94 20
Բաշլըք Թղթադրամ	»	8 61
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109 20
Բարիզ 3 »	Ֆր.	23 01 1/4
Վիեննա [illegible]	Ղրշ.	22 01

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 Ապրիլ		
Օսմ. Քոնս. Սէրի Բ.	Ա.Ո.	46 50
» » » Դ. բաց.	»	22 69
» » » Դ. գոց.	»	22 69
» » » Գ.	»	26 37
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	13 —
Ալթոնի Երկաթուղի	»	19 —
Փոխառութիւն Դաւանաց	»	80 —
Եգիպտական միացեալ	»	105 50
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	101 37
Իտալական	»	93 75
Հելլենական 5 %	»	40 50
Ռանթ	»	33 50
Մոնոպոլ Հելլենական 4 %	»	46 —
Պուլկար. փոխառ. 1888	»	86 —
» նոր 6 % 1893	»	86 —
Փոխառ. Բարիզի վրայ	»	25 46 1/4
Թրանսվալ	»	2 87
Դը Պիրզ	»	4 —
ՊԵՐԼԻՆ, 17 Ապրիլ		
Օսմ. փոխառութիւն 1888 մարք		— —
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	120 80
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 300
Դրամազեղչ	»	5 —
ՓԱՐԻԶ, 17 Ապրիլ		
Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. բաց.	Ֆր.	23 25
» » » Դ. գոց.	»	23 25
» » » Գ.	»	26 90
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	125 50
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	580 —
Օսմանիյէ	»	424 50
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	101 30
Քաշէֆ Լիոնէ	»	1167 —
Պանք տը Բառի	»	1195 —
Իտալական Ռանթ	»	94 55
Սպանիական արտաքին Գ.Կ.		73 45
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 200
Թրանսվալ	»	74 —
Դրամազեղչ		3 1/2
Տէֆանս Լոն, նոր փոխ".	»	— —
ՎԻԵՆՆԱ, 17 Ապրիլ		
Փոխան. Բարիզի վրայ քսօ		96 40
» Լոնտոնի վրայ	»	242 70
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	122 —
Օսմ. Պէժ	»	159 50
Դրամազեղչ		4 1/2
ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 17 Ապրիլ		
Ցորեն		74 —
ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ, 17 Ապրիլ		
Ցորեն		5—10 1/2
Բամպակ		5 11/64
ՄԱՐՍԻԼԻԱ, 17 Ապրիլ		
Ցորեն		16.75

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԻՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԸՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 13,959,969
ՀԱՍՈՅԹ 1898 ՏԱՐԻՈՅ 2,954,793

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,303,700
ՀԱՍՈՅԹ 1898 ՏԱՐԻՈՅ 1,129,500

Ընկերութիւնքս իրենց Կ. Պոլսոյ միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ կ'ստանձնեն ամէն կարգի ապահովագրութիւններ ընդդէմ Հրդեհի, աւելի օգտակար եւ աւելի դիւրութեան պայմաններով քան ուրիշ ամէն ընկերութեանց, բաղդատմամբ այն չափազանց ապահովութեան զոր կ'ընծայեն իրենց դրամագլխոց մեծութեամբ եւ իրենց պահեստի միթերալ գումարներուն առատութեամբ։ —Նաեւ երբ աղէտից իրենց հատուցմանց առթիւ, միայն Հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած փոխարէն 31,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'ընդծէ։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

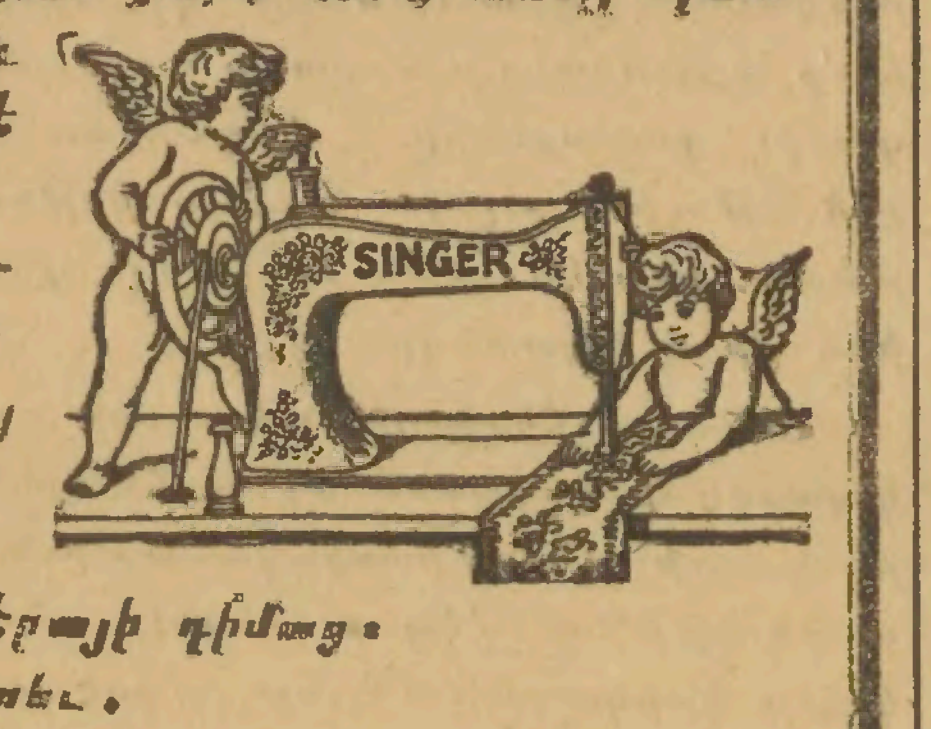
Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ շոգենաւուց եւ առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն եւ գրամադրութիւնները խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց եւ պայմանաց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մեհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 21 եւ 22 կր. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ե. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ միացեալ երեք Ընկերութեանց։

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ ուկուանութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարներն լոկ Սինկէրի մեքենայ ակոտ են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնն շուրջ 400 է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կ'վաճառուին՝ Բերա, Շիշլի ճամբայ, Ղալաթիա Սէրայի դիմաց։

Ղալաթիա) Սինկէր խան, Թիւնէլին եառեւ.
) Թրամվայի կայարանին դիմաց.

Ստամպօլ) Սուլթան Համամ Թիւ 2.
) Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիօնին դիմաց Թիւ 13.

Կեղծիքէն զգուշանալու համար վերինշեալին ուշադրութիւն ընելու է։

ԲԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԴՈՐԻԱ

ԻՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ Ի ԼԻՆՏԷՆ ՇԹՐԱՍԷ
Գերմանիոյ ամէնէն ՄԵԾ եւ ամէնէն ՀԶՕՐ կենաց Ապահովագրական Ընկերութիւն

Պահեստք 239,189,580 Ֆրանք
Ապահովագրեալ դրամագլուխ 870,644,476 »

ԱԺԱՆ ԵՒ ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
ՇԱՀԱԲԱԺԻՆԸ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ Է ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՆԱԳՐՈՎ

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Ի ՏԱՃԿԱՍՏԱՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամէն ոք կրնայ իր կեանքը ապահովագրել կամ զաւակներուն դրամագլուխ հայթայթել չաբաթական վճարումներով, սկսեալ 2 դահեկանէ, եւ այս ամէնն առանց բժշկական քննութեան։

Այս կարգի ապահովագրեալ անձերու թիւն հասած է 1 ՄԻԼԻՈՆ 277,000ի։

Վէտօչէս Աբէոծ. —Միմիայն մէկ տարի չաբաթական Մէկ Փր. վճարելով մարդ գնեաuն կ'ապահովագրուի, ընդունելու համար՝

1° 10,000 Փր. եթէ մահ պատահի։ 2° 15,000 Փր.ի հասոյթ մը, եթէ խեղութիւն պատահի, 3° 200 որ. 5 Փր. ամենօրեայ հատուցում մը, ի դէպ առժամանակեայ խեղութեան ծովու կամ երկաթուղւոյ, Թրամվէյի եւ Թիւնէլի արկածներու հետեւանքով։

Դիւանապետ. — ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆԳԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Ցակորեան Խան Թիւ 71 Ղալաթիա.
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ցակորեան Խան Թիւ 12, 13 Պոլիս.

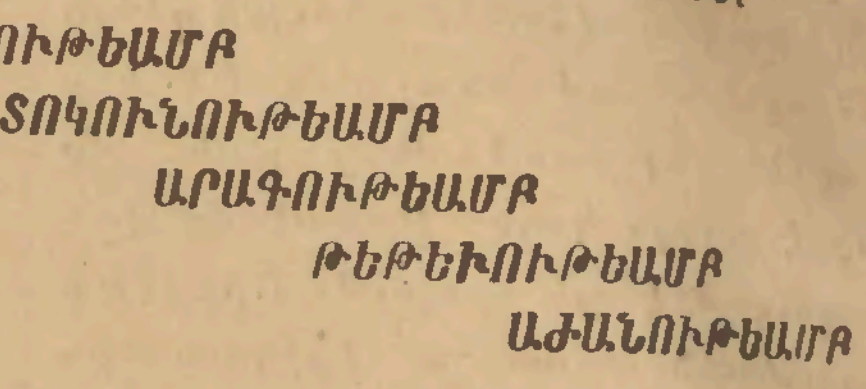
ՆԻՒ—ՀՕՄ

Ամերիկեան ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ կարի մեքենան որ բոլոր կարի մեքենաներուն հետ կ'մրցի

ՊԱՐԶՈՒԹԵԱՄԲ
ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԵԱՄԲ
ԱՐԱԳՈՒԹԵԱՄԲ
ԹԵԹԵՒՈՒԹԵԱՄԲ
ԱԺԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Շիքակոյի, Բարիզի, Անվէրսի եւ բոլոր մեծ ցուցահանդէսներու կողմէ ստացած ոսկեայ միտալներն այս մեքենային գերազանցութիւնը կ'ապացուցանեն։

[Ոսկեբերան ընծայական մաշտայի]

ՆԻՒ ՀՕՄ կ'կատարէ ամէն աշխատութիւն,
Կ'կարէ էն հաստ ու էն բարակ կերպասներն ինչ որ ուրիշ ո՛չ մէկ մեքենայ կրնայ ընել,
Աննրաժեշտ ամէն կօշկակարի, դերձակի ու ընտանիքի։

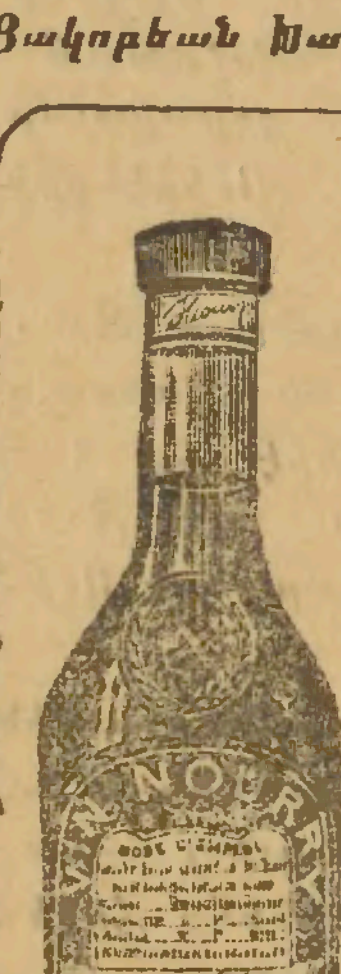
Թուրքիոյ համար միակ Ներկայացուցիչ՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ. —Սիրքեճի Քէօբրիւլիւ խան Թիւ 3

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ) Ղալաթիա, Պէօյիւք Միլլէթ խան Թիւ 33
) Իզմիտ Համիտիէ Ճատտէսի Թիւ 39

Գնողներու համար ձրի փորձնական դասեր կան. — Մեքենայից գործածութեան եղանակին ուսուցումն եւ նորոգութիւնք ձրիապէս պիտի կատարուին վաճառատանս կողմէ։

ՆՈՒՐԻԻ ԳԻՆԻ

(Իօտ եւ Թանէնով)

ՈՅԺ ՏԱԼՈՒ ԵՒ ԱՐԻՒՆԸ ՄԱՔՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆԷ

ՏԺԳՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ Դեղձը (պէզ) Խոյլը (սըրաճա)

ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ Ցօղ եւ աղջկանց արբունքի խառակի Ցնիատութիւնը

ԿՈՒՐԾՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՆՈՒՐԻԻ ԳԻՆԻՆ խիստ համդարհամ է եւ ՃԿԱՆ ԻՒՂԻ տեղ գործածուելով անոր կրկնապատիկ ազդեցութիւնը կ'ընէ:

Կը ծախուի Բարիզ Քլէն եւ Քօմարի վաճառատունն եւ Կ. Պոլսոյ ու գաւառաց դեղարաննեռուն եւ դեղի մթերանոցներուն մէջ:

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԵՌ

Տղայքը կատարելապէս գերցնելու եւ միենոյն ժամանակ անոնց առողջութիւնն ապահովելու համար Ֆօսֆաթին Ֆալիէռ կ'կերցնեն, վեց ամսուան հասակէն սկսեալ։ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԸ չօջօլայի պէս քաղցրահամ, անուշահոտ եւ սննդարար նիւթ մ'է, զոր տղաք մեծ ախորժով կ'ուտեն եւ քանի ուտեն, այնքան կուժովնան, կ'գէրնան, կ'զօրանան, չուտով ոտքի կ'ելնեն եւ տղայոց յատուկ չատ մը հիւանդութեանց դէմ կ'գնեն։

Ֆօսֆաթին Ֆալիէռը մասնաւորապէս սա յատկութիւնն ունի որ տղոց ոսկորները կ'զօրացնէ եւ կ'նպաստէ անոնց ակռայ հանելուն, զերծ պահելով զանոնք ատամնահանութեան հիւանդութիւններէ։

Հազարաւոր լուրջ փորձեր կ'ապացուցանեն որ Ֆօսֆաթին Ֆալիէռով սնած տղայք, իրենց կատարելութեան ժամանակ առոյգ, կայտառ եւ ուժեղ մարդիկ կ'ըլլան։ Բաց ի տղոցմէ, ամէն հասակէ անձինք գործածելով Ֆօսֆաթինը կատարելապէս կ'կազդուրուին ու կ'զօրանան։

Կ'ծախուի Կ. Պոլսոյ եւ գաւառներու մեծ դեղարաններուն եւ դեղի վաճառատուններուն մէջ։ 26—18

ԼԱԶԱՐՕ ՖՐԱՆԳՕ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԷԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ՑԱՏՈՒԿ ԻՐԵՂԻՆԱՑ

Վաճառատան տէրերը պատիւ ունին ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ ընդարձակած են իրենց վաճառատունները, Բերա, Մեծ—Փողոց, Բաւսած տ'Անադօլի, Թիւ 2, եւ Պոլիս, Ֆինճանճըլար Եօգուշու, Թիւ 33—35 37։ Իրենց նպատակն է գոհ ընել իրենց բազմաթիւ յաճախորդներն եւ կերպասներու, վարագոյրներու, մոմլաթ յաթերու (մուշամմա) եւ կահաւորման յատուկ զանազան ապրանքներու ճոխ մթերքն աւելի եւս գնահատել տալու յաճախորդաց։ Ուստի մեծապէս գոհ պիտի ըլլան, եթէ արգոյ հասարակութիւնն անգամ մը հաճի իր այցելութեամբ պատուել իրենց ընդարձակ վաճառատուները, ուր ցուցադրուած է ամենավերջին նորոյթներու ճոխ զանազանութիւն մը՝ ճարտարուեստ պատրաստութեամբ եւ խիստ գիւրամատչելի գներով։ 20—13

ՏՈՔԹ. Յ. ԱՐԱՊԵԱՆ

ՅԱՆՕԹ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ԲԱՐԻԶԻ
Ի Սէրէ տը Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամ 4 էն 10 (Ը. Թ.)։ Բշ. եւ Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալբաս։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի

Շքեղ ու նորաձեւ հագուստ գնել ուզողները՝ կ'հրաւիրուին Կ. Պոլիս Սուլթան համամ Հաճօբուլօ խանի նորաշէն վերնայարկի անկիւնը Թիւ 33

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Նոր հայ վաճառատունն ուր կը գտնուին բալթօներ, բարտըսիւներ, ըղոտէնկօթներ, բանթալօններ եւ ամբողջ քօսթիւմներ։

Պոլսոյ հագուստի վաճառատուններն յաճախողներն համակիր գտնուած են միշտ Արտակ Մուշկեանի, որ չատ տարիներ տնօրէնութիւնը վարած է բազմաթիւ նոյն կարգի վաճառատանց, եւ իր ուղղութեամբ, սիրաշահութեամբ ու ճաշակաւորութեամբ սիրելի եղած է ամէնուն։ Այս անգամ ալ «Ալյան գէբէէրի ժէտինէն» ... գաղափարով առաջնորդուած, այս նոր վաճառատունն իր հաշւոյն հիմնելով, կ'յայտարարէ թէ յարգոյ հասարակութիւնն ամէն տեղէ աւելի գոհացում պիտի գտնայ սոյն Հաճի Շահին վաճառատան մէջ, ուր կերպասի ընտրութեան, ձեւի ու կարի ամենամեծ խնամ կ'տարուի իր ուղղակի հսկողութեան ներքեւ։ Ազնիւ յաճախորդները, Հաճօբուլօ խանի վերնայարկի սանդուղներէն ելնելու ձանձրոյթը թող հաճին կրել, փոխարէն պիտի ունենան հագուստներ զարմանալի աժանութեամբ, ինչ որ իրենց հոգնութիւնը չուտով կ'անցնէ եւ ուրախ պիտի ըլլան գնելով, հաստատուն, նուրբ ու էժան զգեստ։

Վերջին գին Թիւն 2 ղրուշ.—Կիրակի օրերը վաճառատունը բաց է։ 86

ՏՕՔԹՕՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ 15 տարիէ ի վեր իբր բժիշկ, վիրաբոյժ եւ մանկաբարձ յաջողակութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերս ուղեւորութիւն մ'ըրած է Եւրոպա, մօտէն ուսումնասիրելու վիրաբուժական գործողութեան վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները [technique], եւ յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ ԷՏԻՆՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ՓԱՐԻԶԻ եւ ՎԻԵՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ, ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն գործողութիւններուն մօտէն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու եւ որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie) եւ ասոնց պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով դարձած է իւր բնակավայրն՝ ԻԶՄԻՏ։ Պատիւ ունի ծանուցանել թէ պատրաստ է դարմանել ամէն հիւանդները, կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական մասնաւոր թէ եւ է մասին վրայ։ Կ'տեղաւորէ կոտրած եւ խախտած ոսկորներն նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապէս յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ էն կատարելագործեալ կերպով։

Ամէն Ուրբաթ ձրի կ'դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ, ՔԹԻ եւ ՈՒԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները եւ կ'... վիրաբուժական կ'կատարէ։ 44

ԴԺՈՒԱՐԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿՈՒՐԾՔԻ ԻՋՈՒԱԾՔԸ

Եթէ չդարմանուին, վատնգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կ'ընեն։ Կանոնաւոր շնչառութիւն չընելը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի. շնչափողերը կ'խճլտան, եւ կուրծքը չի կրնար հանգիստ ընել։ Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին եւ գիտութիւնը գտաւ ԷՍԲԻՔԻ ՍԻԿԱՌԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կ'բուժեն, կուրծքի իջուածքը, հազն եւ շնչառական ճիւանդութիւնները։ Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը։ Բարիզի եւ Եւրոպական ամէն հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍԲԻՔ կ'գործածեն այս հիւանդութեանց համար։ Կ'ծախուի Բարիզ ՍԷՆ Լազար փողոց Թիւ 20 եւ մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ։ 52—21

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան 7 մէճ. 6 ամս. 3½, 3 ամս. 2 Մ. Կ. Պոլսոյ համար 3 ամս. 36 ղրշ. Արտասահման 40 Փր. 6ամս 20, 3ամս 10։ Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բոսթ Լոքալէ։

ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐԷՆ կ'խնդրուի Թղթին միայն մէ՛կ երեսին վրայ գրել։ Երկու երեսի վրայ գրուածները մեծ դժուարութիւն եւ յապաղում կ'պատճառեն։

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (6)

Հ. ԶԻՒՏԵՐՄԱՆ

ԽՈԼԱՆԹԻ ՀԱՐՍՆԻՔԸ

(ԳԵՐՄԱՆԵՐԷՆ ՎԷՊ)

Միայն իմ անձնական խուցս կրցի ազատել այդ ամենածախ տարրին աւերումներէն։

Մանկութեանս անդարձ օրերուն յիշատակները կային այդ սենեակին ամէն մէկ փոշիին մէջ, եւ չէի կրնար տուկալ որ քաղաքակրթութիւնը հո՛ն ալ կատարէր իր «ճաշակաւոր» քանդումը։

Մասնաւորապէս կ'փափաքէի որ անաղարտ թողուէր հին անկողինս, որուն մէջ անցուցած էի պատանեկութեանս ամբողջ անքուն գիշերները։

Բայց այս կողմէն ալ կնճիռ մը ծայր տուաւ յանկարծ։

Բոյրս, որ մօր մը բոլոր հոգածութեամբ կ'հսկէր այս աշխատութեանց, առտու մը սենեակս մտաւ, եւ բարեմիտ ժպիտով մը.

—Կրնա՞ս բացէ մը գիս մտիկ ընել, Հանքէ՛լ, ըսաւ։

—Ինչո՞ւ չէ, սիրելի քոյրս, պատասխանեցի զուարթօրէն։

—Տունին մէջ ամէն բան չտկուեցաւ, բայց ինչո՞ւ մոռցուեցաւ հարսանեկան ննջարանին կահաւորումը։ Այս հոտա՛ծ, լեկա՛ծ անկողինը կ'վայլէ՞ նորապսակ ամոլին։

Բոյրս իրաւունք ունէր։ Ու կը զարմանայի որ մինչեւ այն ատեն բնաւ միտքս չէր եկած այս բանը։

—Կահագործին պատրաստել տալու է, ըսի անտարբերութեամբ։

—Չէ՛, յարեց քոյրս սրտնեղած, էրիկ մարդիկ անանկ բաներէ չեն հասկնար։ Ես կ'ուզեմ որ վայելուչ եւ ճաշակաւոր բան մը ըլլայ։

—Շա՛տ աղէկ, բայց ո՞ւրկէ գտնելու է նմոյշը։

—Նմոյշի պէտք չկայ, ես տիկին Հուսէլի եւ Ֆինքէնշղայնի կոմսուհւոյն տուները ննջարանի այնպիսի կահեղէններ տեսայ, որոց չքեղութիւնը մարդուս աչքերը կ'շլացնէ։ Կ'ուզեմ որ ձեր ննջասենեակն ալ անանկ փառաւոր ըլլայ։

—Է՛, ի՞նչ պիտի ընենք հիմայ։ Եթէ առաջուընէ գիտնայի, Եոլանթի հարսանեկան զգեստներուն հետ ա՛ն ալ կ'ապսպրէի Պերլին եւ Քոնիկսպերկ։ Այդ տեսակ բան մը ո՞ւրկէ կրնանք հայթայթել։

—Նախ գիտնալու եմ թէ ի՛նչ գոյն պիտի ընտրուի։ Եթէ ինծի հարցուի, վարդագոյն մետաքսի վրայ կապոյտ ժանեակները կ'նախընտրեմ ամբողջ ննջարանին համար։ Ձեզ գիտեր որ մահճակալը կրնա՞յ չուտով պատրաստուիլ։

—Դեռ վեց չաբաթ ունինք, քուրո՛ւկս, այսքան ժամանակի մէջ մահճակալ մը չի՞ չինուիր։

—Բայց, տղա՛ս, մինակ մահճակալը ի՞նչ օգուտ ունի. հազար ու մէկ տեսակ գործեր կան անոր վրայ։ Ասկէ զատ, ձեր ննջարանին պատերն ալ գեղեցիկ նկարներով ծածկուած ըլլալու են։ Բանի որ փեսայ կ'ըլլաս, ամէն բան կանոնաւոր եւ ճաշակաւոր ըլլալու է։ Ասոնք թէեւ անտի բաներ կ'նկատուին, բայց անհրաժեշտ են ամուսնութեան մը վայելքը կատարեալ ընելու համար։

Բոյրս դարձեալ իրաւունք ունէր։ Ամէն բան իր տեղը ըլլալու էր, արժանապէս ընդունելու համար դեռատի հարսը։

—Եթէ ինծի մնայ, չարունակեց քոյրս, Լոթէրի նամակ մը կ'գրեմ եւ կ'յանձնարարեմ որ Պերլինի բոլոր վաճառատուններն պտտի, եւ ննջարանի յատուկ կահեղէններ ղրկէ մեզի։

—Ես չեմ խառնուիր, ըսի, քանի որ դուն պճնաթկեցիր այս գործը, ուզածդ պէս կարգադրէ եւ ծախքը ինծմէ։

Ու բաժնուեցայ քոյրմէս։

Ահա՛ այս էր ընդհանուր վիճակս նշանախօսութեանս օրերուն մէջ։

Ամուսնութեան օրերը կ'մօտենային սակայն, եւ սրտադողս կ'աւելնար հետզհետէ։ Բայց չկարծուի թէ երկիւղ մը կամ զղջում մը մտած էր սրտիս մէջ։ Ո՛չ։ Միայն կ'մեղադրէի ինքզինքս որ չէի կատարած Բիւզի ըրած խոստումս, եւ դրժած էի երդմանս։

Խեղճ Լոթէր ինծ վստահուած էր, եւ ես երեսի վրայ կ'ձգէի զայն, թըշնամիին կողմը անցնելով բոլորովին։

Սակայն անոնք որ պարագաներու բերմամբ սանձ ծուղակի մը մէջ բռնուած են, պիտի հասկնան խղճիս թէ ի՛նչ սոսկալի կացութեան մը մէջ կ'գտնուէի այն պահուն։

Ամէն պարագայի մէջ Լոթէրը հաշտեցնել պէտք էր Բրաքովի հետ։

Բայց ի՞նչ ճար գտնելու էր ասոր համար։

Գիշեր ու ցորեկ այս բանին վրայ կը խորհէի հիմայ։

Վերջապէս որոշումս տուի, եւ ապագայ աներոջս տունը երթալով խօսքը բացի։

Բրաքով, ըստ սովորութեան, զայրացաւ, փրփրեցաւ, հայհոյեց եւ նոյն իսկ յանդգնեցաւ դուռը ցոյց տալ ինծ։

Զուգեցի կատաղութիւնն աւելի արծարծել, եւ ողոքիչ ձայնով մը.

—Սիրելի՛ս, ըսի, ինչո՞ւ յանկարծ կ'բարկանաս եւ կ'յուզուիս։ Լոթէր գէշ տղայ չէ՛։ Եթէ յանցանքը ճանչնայ, եւ ետ կենայ դատավարութենէ, ալ ի՞նչ պատճառ կայ թշնամի նկատելու զինքը։

—Այդ բանը չըլլար, պոռաց ծերուկը միշտ զայրոյթով։

—Բայց եթէ ըսեմ թէ ի՛նչ է որ դրկեց զիս այս առաջարկը ընելու, ի՞նչ պիտի ըսէք։

—Զեմ ընդունիր։

—Ես պիտի վճարեմ պահանջուած գումարը։

—Չրկանք մըն է այդ քեզ համար։ Դուն յառաջիկային զաւակներ պիտի ունենաս, եւ անոնց ապագան պիտի պատրաստես։ Անոնց սեպհականութիւնն ի՞նչ իրաւունքով ասոր անոր պիտի տաս։ Ես արդէն համոզուած եմ որ պիտի չահիմ դատը։ Եթէ հինգ տարի ալ սպասել հարկ ըլլայ, պիտի սպասեմ։

Կարելի չէր խօսք հասկցնել այս վայրենի մարդուն։

Որոշեցի վճռական միջոցի մը դիմել։

—Ինծ նայէ՛, ըսի մէկէն ի մէկ, եթէ Լոթէրի հետ չհաշտուիս, աղջիկդ քեզի պահէ։ Ա՛յս է վերջին խօսքս։

Բրաքով կակուղցաւ յանկարծ, եւ խնդալով.

—Քեզի հետ ալ խօսք չըլլա՛ր, ըսաւ։ Մէկէն ի մէկ կ'բարկանաս։ Ինչո՞ւս պէտք։ Եթէ այս է քու փափաքդ, ես ձայն անգամ չեմ հաներ։ Հաւատա որ ես անձնապէս բան մը չունիմ Լոթէրի դէմ։ Կ'սիրեմ իսկ զինքը, վասն զի բարի, կարիճ, կայտառ տղայ մըն է։ Միայն թէ կ'ուզեմ քեզ վերջին խրատ մը տալ։ Դուն տարիքդ առած մարդ ես, իսկ աղջիկս նոր սկսած է ճանչնալ աշխարհքը։ Նայէ որ ոչխարը գայլին կեր չըլլես։ Հեռատեսութիւնը լաւ առաջնորդ մըն է մարդուս համար։

Հասկցայ թէ ի՛նչ ըսել կ'ուզէր։ Մինչեւ այն ատեն բանի տեղ չէի դներ իր ցնդի խօսքերը, բայց այդ վայրկեանէն սկսեալ բոլորովին պաշարեցայ իրմէ։

Ամուսնութիւնը կատարուելէ ետքը, գիտէի թէ ի՛նչպէս պիտի վարուէի իրեն հետ։

Բանի մը օր վերջը երիտասարդը եկաւ Պերլինէն, եւ յայտնեցի իրեն խնդիրը։ Սիրով ընդունեց, եւ նոյն օրն իսկ հաշտութեան պայմանագիրը կնքուեցաւ։

Սիրտս հանգիստ էր հիմայ։ Կրնճիռը լուծուած էր վերջապէս։

Եոլանթ ալ սկսած էր մտերմանալ ինծ հետ։ Կ'ջանար հասկնալ իմ բոլոր քմայքներս, եւ կ'աշխատէր որ չվշտացնէ զիս։

Ես ալ բոլորովին կերպարանափոխ եղած էի։ Օրուան նորաձեւութեան համեմատ կ'հագուէի, եւ հազար ըզգուշութիւն կընէի փոշի մը չի ձգելու համար վրաս։

Եոլանթի հարսանեկան հագուստները չատ սուղի նստած էին ինծ։ Միմիայն 15,000 Փրանքի մանեակ մը եւ օղեր տուած էի իբր խօսքկապ։

Իմ կարգադրութեամբս, երկաթուղին ամէն օր իրեն կ'բերէր թարմ ծաղիկներու փունջեր, զորս Թոյլ կոպերով կ'հաստատէր իր ոսկի մազերուն եւ ձիւնասպիտակ լանջքին վրայ։

Այս վիճակին մէջ, իրա՛ւ պաչտելի էակ մըն էր Եոլանթ։

Թարգմ. Փրանս.է ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՇԵԱՆ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ Կ. Պոլիս, Նº 23, Պապը Ալի ճատտէսի